

Leto XXI. Stev. 207
GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK
IVAN SINKOVEC
UREJA UREDNIŠKI ODBOR
List izhaja vsak dan razen petka. // Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA

LJUDSKA PRAVICA
USTANOVLJENA 1. OKTOBRA
1944 # MED NARODNOOSVOBODILNO BORBO JE IZHAJALA KOT 14-DNEVNIK IN TEDNIK. OD OSVOBODITVE DO 1. JUL. 1951 KOT DNEVNIK. NATO PA KOT TEDNIK # OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA V REDAKCIJSKI POVEZANOSTI Z 'BORBO'.

POSLANICA PREDSEDNIKA TITA OB PROSLAVI »IZSELJENSKEGA TEDNA«

PRIZADEVALI SI BOMO da bi bili ljudje naše krvi v tujini ponosni na naše delo

Beograd, 3. sept. Na željo organizacije izseljencev povratnikov in koordinacijskega odbora, ki organizira od 4. do 11. septembra proslavo »Izseljenskega tedna« v Jugoslaviji, je predsednik republike Josip Broz-Tito poslal svoje pozdrave udeležencem proslave, članom naših izseljenskih matric in našim ekonomskim izseljencem na splošno v osebni poslanici, ki se glasi:

Dragi prijatelji in tovariši,
V dnevi, ko v okviru proslave desetih obletnic osvoboditve naše države pri nas radostno in svečano praznujemo tudi teden izseljencev, bi rad predvsem izrekel toplo dobrodošlico vsem ljudem naše krvi, ki so ob tej priložnosti krenili na pot, da bi obiskali svoj »stari kraj« a vsem udeležencem proslave, vsem članom naših izseljenskih matric in vsem ljudem jugoslovanskega povelja, ki žive v raznih deželah sveta in ki so ohranili ljubezen do svoje stare domovine, bi rad poslal najtoplejše pozdrave in najboljše želje.

Patriotizem naših ekonomskih izseljencev, izražen do naše dežele v narodnoosvobodilni vojni, ko je resnica o borbi narodov Jugoslavije prodirala v svet in ko je bila sleherna moralna in gmotna pomoč našim trpečim narodom in ljudski vojski dobrodošla, so ohranili ti naši ljudje v svojih novih domovinah tudi po voj-

ni. Ta patriotizem je prišel do izraza ob raznih priložnostih. Pomoč skoraj milijona ljudi naše krvi, živčih v raznih deželah sveta, največ pa v Združenih državah Amerike, Kanadi in v deželah Južne Amerike, je bila v opustošeni deželi visoko cenjena in koristna. Mnogi izmed teh mož in žena so razen moralne pomoči in največje osebne dejavnosti prispevali in čisto še prispevajo tudi največji delež svojega imetja za nagli razvoj naše dežele in za zdravje naših ljudi. Zato smo bili zmeraj in bomo zmeraj hvaležni našim bratom in sestram, tistim, ki goje v daljnih deželah toplu čustva do svojega starega kraja, za pomoč, ki so nam jo nudili med vojno in po njej v tej ali oni obliki.

Kot mlad kovinar sem bil tudi jaz nekoč eden izmed tistih ljudi, ki so se napotili v daljni svet, v »fremd«, da bi našli kruh in delo, ki ga v naših revnih vaseh in krajih ni bilo. Takrat sem se seznanil in srečal v raznih deželah mnoge naše izseljence in delil sem z njimi v velikih tujih tovarnah zlo in dobro, doživljal sem in čutil, kakor oni, in ti ljudje so mi blizu s svojim težavnim življenjem in delom. Zato zmeraj mislim, da dobro razumem njihova zamotana čustva hrepenenja po rodnem kraju in okolju ljudstva, iz katerega so vzniknili, njihovo stališče do stare domovine in njihov odnos do nove domovine, v kateri žive s svojimi družinami.

Zdaj, po vojni, sem tudi imel priložnost, da sem srečal posamezne naše izseljence. Mnogi izmed njih, ki ne morejo priti, ki pa goje enako toplu čustva do svoje rodne grude ali do kraja svojih staršev in dedov, mi pišejo o sebi in svojem življenju, o svojih radostih in tegobah ter o svoji ljubezni do dežele, iz katere so zrasli. Mnogi teh ljudi so zasnovali v novem okolju novo življenje in imajo tam družine. Toda tudi oni so svoje sinove, hčere in vnukce vzgajali in vzgajajo v ljubezni do starega kraja.

Bili so sicer časi, ko ti ljudje naše krvi niso radi govorili o svojem poreklu in o deželi, iz katere so prišli, ker politiki versajske Jugoslavije niso dovolj skrbeli za njen ugled, pa tudi ne za boljše življenje njenih narodov. In ko je zaradi tega in takšnega dela, izpodjedena z izdajstvom in peto kolono v aprilskih dneh leta 1941 razpadla, so lahko naši izseljenci samo klonili glave in molčali celo o tisti stari slavi, ki so si jo priborili naši narodi z junaškim bojem v vsej svoji zgodovini, o tisti večni in do te vojne neuresničeni težnji po svobodi in resnični enotnosti.

Na srečo ta čas ni trajal dolgo. Bile so sile, ki se niso sprizgajale s suženjstvom in iztrebljenjem, kakor se pred vojno v boju za pravice delovnih ljudi niso sprizgajale z zatiranjem in brezprajstvom. Te napredne sile so popeljale ljudstvo Jugoslavije v

vstajo in revolucijo — in o tem boju največkrat lačnih in bosih borcev je šel glas po vsem svetu. Boj narodov Jugoslavije je postal zgled in okupirani Evropi, kako se lahko tudi mali narodi vzlic vsem težavam, grožnjam in terorju postavijo po robu desetinam in desetinam divizij sovražne vojske, če se zavedajo, da je v svobodi in enotnosti njihov cilj in njihova moč.

Narodi Jugoslavije so visoko dvignili svojo glavo, ki jo je hotel okupator odsekati, naši izseljenci pa so ponosno podprli ta (Nadaljevanje na 2. strani)

Minuli petek je bil slavnostno odprt jesenski mednarodni velesejem v Zagrebu. Na sliki vidimo podpredsednika Zveznega izvršnega sveta Edvarda Kardelja in predsednika Sabora LR Hrvatske Vladimira Bakariča med ogledom razstavnih prostorov.

Minuli petek je bil slavnostno odprt jesenski mednarodni velesejem v Zagrebu. Na sliki vidimo podpredsednika Zveznega izvršnega sveta Edvarda Kardelja in predsednika Sabora LR Hrvatske Vladimira Bakariča med ogledom razstavnih prostorov.

ZA PRIHODNI TEDEN NAPOVEDUJEJO V NEW YORKU

RAZČIŠČENJE V RAZPRAVI V ODBORU RAZOROŽITVENE KOMISIJE OZN

New York, 3. sept. (Tanjug). Prihodni terek se bo začel drugi teden newyorskega zasedanja ožjega odbora razorožitvene komisije OZN. Odbor dela za zaprtimi vrati. Prvi teden njegovega dela je prinesel nekaj razčiščenja v gledanih in v političnih krogih menaja, da je maml v »duhu ženevskih razgovorov«, kar pomeni v ugodnem vzdušju. Prvi teden dela pododbora se je zaključil z vrsto vprašanj, ki jih je zastavil zaobščeni predstavnikom sovjetski delegat Soboljev. Vprašal jih je, ali nameravajo zahodne države sprejeti glavne točke sovjetskega predloga o razorožitvi, zmanjšanju števila oboroženih sil na predlagano raven, preprečitvi uporabe atomskega orožja, prenehanju atomskih poskusov, uničenju skladišč atomskih bomb itd. Če bo Zahod pripravljen sprejeti sovjetske predloge, bodo ustvarjene ugodne možnosti za ureditev ostalih vprašanj, predvsem vprašanja kontrole, je rekel sovjetski delegat.

vseh dežel, predvsem Sovjetske zveze, potem pa bi se na podlagi »bilanciranja« vojaških sil lotili razorožitve.

Iz ameriških krogov prihaja vest, da bo naslednji teden zasedanja pododbora za razorožitve prinesel Sovjetom odgovor na vsa vprašanja, potem pa bi se utegnili sovjetski predstavniki jasneje izraziti o Eisenhowerjevem predlogu glede izmenjave vojaških informacij na ta način, da bi te informacije preverili v zraku, na kopnem in na morju. Opazovalci ne pričakujejo dokončnih odgovorov, marveč odgovore na podlagi

»čee, »morda« in »ali«, ker so prepričani, da bodo razorožitvena vprašanja glavni predmet razgovorov zunanjih ministrov ZDA, SZ, Francije in Vel. Britanije na konferenci, ki se bo začela konec oktobra v Ženevi.

Zbiranje arabskih sil na izraelskih mejah?

Tel Aviv, 3. sept. (AFP). Predstavnik izraelske vojske je izjavil, da so Egipčani s svojih položajev na področju Gaze davi streljali na izraelsko področje Jad Mordekaj. Izraelci so odgovorili z ognjem.

V Tel Avivu izjavljajo, da so na področje Gaze poslali znatne egipčanske okrepitve, da so se sirske čete skoncentrirale vzdolž izraelsko-sirske meje in da je »arabska legija v Jordaniji v splošnem pripravnem stanju«.

Vendar v uradnih krogih poudarjajo, da je »Izrael samozavesten in miren«, ker so storili običajne varnostne ukrepe.

Zahvala predsednika Indonezije

Beograd, 3. sept. (Tanjug) — Predsednik republike je prejel brzojavko indonezijskega predsednika republike dr. Ahmeda Sukarna, ki se mu v njej zahvaljuje za prisrčne čestitke ob desetletnici Indonezijske republike.

Na poti iz Moskve

se je naša gospodarska delegacija ustavila v Kijevu

Moskva, 3. sept. (Tanjug) Jugoslovanska gospodarska delegacija pod vodstvom podpredsednika Zveznega izvršnega sveta Svetozara Vukmanovića, ki je imela v Moskvi gospodarske razgovore s sovjetskimi predstavniki, je dala v posebnim letalom odpotovala v Kijev. Slovesu na letališču so prisostvovali prvi namestnik

predsednika vlade Pervuhin, namestnik zunanjega ministra Zorin, ministra sovjetske vlade Tihomirov in Lomaho, predsednik glavne uprave za gospodarske skite Kovalj, prvi podpredsednik državne planske komisije Nikitin, namestnik ministra za zunanjo trgovino Kumikin, letalska maršala Zavoronkov in Rudenko in šef protokola znanjega ministrstva Motlotkov. Izmed jugoslovanskih predstavnikov so prišli k slovesu veleposlanik v Moskvi Dobrivoje Vidić, svetnika veleposlaništva Babić in Borčić, vojaški ataše polkovnik Mamula ter pooblaščen minister Dragoje Djurić, vodja jugoslovanske delegacije, ki se v Moskvi pogaja o ureditvi letalskega prometa med SZ in Jugoslavijo.

Našo delegacijo spremlja Smelev, namestnik predsednika glavne uprave za gospodarske stike s tujino. V Kijevu bo delegacija ostala do jutri popoldne. Tedaj bo z letalom odpotovala nazaj v Beograd.

Solidarnost bivših vojnih ujetnikov z Jugoslavijo v njenih zahtevah nasproti Zahodni Nemčiji

Pariz, 3. sept. (Tanjug). — I. Kongres mednarodne zveze bivših vojnih ujetnikov, ki je danes zaključil delo, je sprejel predloge članov jugoslovanske delegacije, sprožene v posameznih komisijah. Kongres je sklenil, da bo izvršni odbor konfederacije zahteval od vseh dežel, ki so med vojno izkoriščale delo vojnih ujetnikov in od njih pobirale prispevke za socialno zavarovanje, naj vrnejo njihovim vladam ta denar. Vodja jugoslovanske delegacije Ninko Petrović je že prvega dne zasedanja razložil upravičene zahteve Jugoslavije nasproti Nemčiji, ki je v drugi sve-

točni vojni izkoriščala delo jugoslovanskih vojnih ujetnikov in katerih prispevke za socialno zavarovanje še sedaj izkorišča. Kongres je docela odobril to zahtevo jugoslovanske delegacije. Razen tega so sprejeli še nekaj drugih predlogov jugoslovanske delegacije.

Vremenska napoved

za nedeljo, 4. septembra:
Sončno vreme s prehodno oblačnostjo. Temperatura ponoči med 8 do 13 stopinj. Na Primorskem do 18 stopinj. Podnevi med 23 in 26 stopinj. Zjutraj v nižinah megla. V naslednjih dneh še toplo vreme.

Sporazum o letalskem prometu med našo državo in Sovjetsko zvezo

Moskva, 3. sept. (Tanjug). Po podpisu v Moskvi podpisali jugoslovansko-sovjetski sporazum o letalskem prometu, s katerim so vzpostavili neposredni letalski promet med obema deželama. Zato bodo uporabljali tako jugoslovanska kakor tudi sovjetska letala.

Sporazum je podpisal v imenu jugoslovanskega Zveznega izvršnega sveta pooblaščen minister v državnem tajništvu za zunanje

zadeve Dragoje Djurić, v imenu SZ pa načelnik glavne uprave sovjetskega civilnega letalstva Zavoronkov.

Po podpisu sporazuma so izdali skupno poročilo, v katerem je poudarjeno, da so razgovori v Moskvi potekali v vzdušju iskrenega prijateljstva in popolnega razumevanja.

Člani jugoslovanske delegacije bodo odpotovali jutri z letalom nazaj v Beograd.

PRVA MEDNARODNA VINSKA RAZSTAVA V LJUBLJANI

BO PRISPEVALA K POPULARIZACIJI NAŠIH VIN

V imenu pokrovitelja Aleksandra Rankovića jo je včeraj odprl član Zveznega izvršnega sveta Nikola Minčev — Za konzumna in kvalitetna vina je Jugoslavija prejela 4 zlate medalje

Ljubljana, 3. sept. Danes dopoldne ob 11. uri je bila na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani slovesna otvoritev I. mednarodne razstave vin. V imenu podjetja »Gospodarsko razstavišče« je zbrane goste pozdravil njegov direktor Leopold Kres.

Slovesni otvoritvi so prisostvovali tovariši Nikola Minčev, član izvršnega sveta FLRJ, podpredsednik Izvršnega sveta LRS tovariši dr. Marijan Breclj z ostalimi člani Izvršnega sveta, predstavniki okrajnih ljudskih odborov in občin ter predstavniki gospodarskih zbornic, združenj, znanstvenih, kulturnih in političnih organizacij ter diplomatski predstavniki sodelujočih držav Anglije, Avstrije, Belgije, Sovjetske zveze, Francije, Italije, Nemčije in Švice. Nadalje so slovesni otvoritvi prisostvovali tudi zastopniki naših agronomskih fakultet, vinarskih inštitutov in zavodov, znani vinarski in kmetijski strokovnjaki, med katerimi so bili svetovno znani strokovnjaki: g. kom. svetnik Naderer iz Avstrije, g. Senes iz Francije, prof. Gerasimov iz Sovjetske zveze, dr. Farnschon iz Nemčije, g. Haegeman iz Beneluxa, prof. Italo Cosmo iz Italije in dr. Teltscher iz Velike Britanije.

Potem, ko je prisotne pozdravil tudi predsednik pripravljalnega odbora I. mednarodne razstave vin inž. Ivo Zupančič je razstavo odprl v imenu pokrovitelja Nikola Minčev, ki je prebral pismo podpredsednika Zveznega izvršnega sveta Aleksandra Rankovića, ki se zaradi preobremenjenosti z delom ni mogel udeležiti otvoritve. V pismu je med drugim rečeno:

stacija posebnega pomena za gospodarski razvoj dežele. Če namreč pogledamo sestavo obdelane zemlje v Jugoslaviji, opazimo, da je gojenje vinske trte razvito v vseh naših ljudskih republikah, v nekaterih pa je med prvimi oziroma najbolj razširjenimi kulturami. Spričo tega

zavzema Jugoslavija s svojimi 256.403 ha vinogradov deseto mesto na svetu, iza najbolj vinorodnih držav SZ, Francije, Italije, Madžarske, ZDA in drugih, po svoji celotni vinogradniški proizvodnji pa trinajsto mesto.

Tovariš Ranković pravi dalje: »Ker smo razumeli gospodarski pomen vinogradništva, smo takoj po koncu druge svetovne vojne in osvoboditvi naše dežele usmerili svoja prizadevanja v razvoj te kmetijske panoge. Pri izpolnjevanju te naloge smo se znašli pred težavnimi in zapletenimi problemi, kajti okupacija in vojna sta tudi na tem področju uničevali. Zato je bilo treba predvsem obnoviti v tem času oslabiljene, zapuščenine vinograde in ustvariti trdno podlago za nadaljnji

razvoj te kmetijske panoge. Sočasno z obnovo vinogradov na posameznih kmetijskih gospodarstvih so bila naša prizadevanja posebno usmerjena na gojenje sodobnih plantažnih nasadov na državnih in

Nadaljevanje na 2. strani

IZ PISMA TOVARIŠA RANKOVIĆA
»Prva mednarodna razstava vin v Ljubljani je gospodarska manife-

POSLANICA PREDSEDNIKA TITA OB PROSLAVI »IZSELJENSKEGA TEDNA«

Naši izseljenci naj pripomorejo k boljšemu medsebojnemu spoznavanju naših narodov in dežel

(Nadaljevanje s 1. strani)

boj, širili resnico o njem in ponosno govorili o sebi kot ljudeh naše krvi.

Mi smo si tudi v povojnem obdobju prizadevali, da bi ugled, ki so si ga pridobili naši narodi s svojim bojem, ohranili tudi v miru. S skrajnimi napori za izgradnjo razdeljane, opustošene in zaostale dežele so postali narodi nove Jugoslavije še enkrat zgled, kako je treba graditi v miru, kakor so bili med vojno zgled, kako se je treba boriti. Iz tal je poglajno in poglajno na stotine novih tovarn, hidrocentral, termoelektrarn in rudnikov, odpiramo nove vire nafte in drugega bogastva, ki ga krije v sebi naša zemlja, gradimo nove ladje, nove ceste in nove železnice. Res zahtevajo tako ogromna dela tudi žrtve, požrtvovalnost in največje napore. Res pa je tudi, da korakoma uspešno naprej, da naši ljudje v nobenem kraju dežele zdaj ne umirajo od lakote in ne hodijo v druge dežele s trebuhom za kruhom. V svoji deželi si grade novo življenje.

Zato smo prepričani, da nas razumejo tisti ljudje naše narodnosti, ki se na krilih ljubezni do svojega starega kraja vračajo k nam, pa morda tu ne najdemo takoj in zmeraj razmer, in kakršnih so živeli v deželi, iz katere so prišli. Mi smo si prizadevali, da bi predvsem ustvarili pogoje, da bi ostala vrednost presežka dela naših ljudi v naši deželi, da bi sami predelovali večino svojih surovin. Blizamo se koncu naše osnovne kapitalne izgradnje. Mnoga naša podjetja že obratujejo in znatno prispevajo k splošnemu narodnemu dohodku. Zdaj postopoma in čedalje bolj posvečamo pozornost hitrejšemu dviganju življenjskega standarda naših delovnih ljudi in izdelovanju proizvodov široke potrošnje. Dejstvo je, da je življenjski standard naših ljudi, gledano v celoti, že znatno višji kakor pred vojno, da se bo zdaj čedalje hitreje dvigal in da bi bil že mnogo višji, da nas niso razne podedovane zaostalosti in drugih velikih težav zadržale razne elementarne nezgode, zaradi katerih smo morali malone v vseh povojnih letih uvažati žito, maslobo in sladkor, ki smo jih pred vojno sami izvažali.

Ce bo zdaj na svetu zmagal razum in dobra volja, če bo perspektiva miru ter prijateljskih stikov med narodi in deželami povzročila, da bodo tesno sodelovali med seboj in živeli brez pohlepa po tujem, da bodo ubirali svoja pota, ne pa se vmešavali v zadeve drugih, bo lahko človeštvo, z njim pa tudi naša dežela, dajala manj sredstev za orožje, več pa za boljše življenje. Če se bo to zgodilo, bo boljše življenje hitreje uresničeno. Narodi imajo pravico do miru, zato ga tako vztrajno zahtevamo, posamezniki, ki iz kakršnihkoli razlogov žele drugače, pa se morajo umakniti pred to splošno močno voljo.

Naša dežela bo ostala tudi v prihodnje borcev za miroljubno sodelovanje in aktivno koeksistenco, v čemer je skupaj z ostalimi velikimi in malimi narodi, ki imajo iste težnje, že dosegla lepe uspehe. Mir se prikazuje

zdaj izmučenemu človeštvu ne kot neuresničljiva želja, marveč kot pravica, o kateri odločajo narodi, ne pa posamezniki.

Mar je treba podrobneje govoriti o tem, kaj pomeni perspektiva trajnega miru za vse narode sveta v sedanji atomski dobi? Seveda ni treba, saj vsak človek pozna vrednost življenja v nasprotju z možnostjo uničenja. Če pa je volja po okrepljeni teži miru tista vez, ki naj v prihodnje veže vse narode sveta ne glede na njihov notranji sistem, je treba govoriti in ne samo govoriti, marveč vztrajno in nenehoma iskati nove načine spoznavanja, zblíževanja in sodelovanja med narodi raznih dežel. To poudarjam tudi zato, ker vidim v naših ekonomskih izseljencih takšno možnost glede upostavitve čvrstih medsebojnih vezi med našimi narodi in narodi dežel, v katerih žive. Naši izseljenci naj bodo tisto, kar povezuje, tisto, kar bo pripomoglo k boljšemu medsebojnemu spoznavanju naših narodov in dežel. Da bi mogli to biti, morajo biti na eni strani zgled lojalnosti in spoštovanja do dežele, v kateri živijo, biti morajo zavedni in dobri njeni državljani, na drugi strani pa morajo biti tudi pravilno obveščeni o sedanjem življenju v njihovi stari domovini. Tu ne mislim, da bi morali biti nekakšni propagandisti družbenega sistema, ker menimo, da ima vsaka dežela svojo lastno pot razvoja. Mislim na vse tisto, iz česar je sestavljeno življenje ljudstva, v katerem imajo ti naši ljudje v daljnih deželah svoje poreklo.

Kakšne so oblike in možnosti za krepitev teh vezi in za dejavnost naših izseljencev v smeri, ki sem jo omenil? Gre v glavnem za tisto, kar je bilo že doslej, samo širše vzeto, globlje zajeto, boljše organizirano in trajno vzdrževano. Prek korespondence s sorodniki in prijatelji v naši deželi, s pravišnim pisanjem v izseljenškem tisku in informiranjem naše javnosti o življenju izseljencev, prek knjig, brošur in radia, s predavanji ali učenjem našega jezika v mešanih družinah, z medsebojnimi gostovanji folklornih skupin, zlasti pa prek izseljenških matric ter posameznih in skupinskih obiskov naše dežele se bodo vsi dobro misleči ljudje naše krvi na tujem še boljše seznanili z našim življenjem in našimi težnjami, da bodo lahko tako še bolj delali za zblížanje med nami in deželami, v katerih živijo. Tako bodo tudi trajno in izravnatejše ohranili tudi tiste posebne lastnosti, ki odlikujejo naše narode, in lahko bodo ob očitnejši stvarnosti vzgajali svoje otroke v ljubezni do domovine in ljudstva, v katerem imajo svoje poreklo. Vse to je potrebno, dragi moji tovariši, prijatelji izseljenci, zaradi vas in zaradi naše dežele. Naša dežela je po številu svojega prebivalstva majhna in milijon ljudi naše krvi zunanje nje je njen znaten del. Velika dežela morda ne bi posvečala pozornosti takšni skupini svojih ekonomskih izseljencev ali pa bi si prizadevala izkoristiti jih v druge namene. Mi pa želimo, da bi bili vsi naši izseljenci, pa naj bodo v naši ali drugih deželah, zmeraj nosilci tistih naj-

višjih idealov — miru, mirnega dela in sodelovanja med vsemi narodi sveta.

Mi smo v tem oziru doslej bili in hočemo tudi v prihodnje biti zgled drugim. Vzlic tem težavam so naši narodi lahko to dosegli predvsem sprčo svoje enotnosti, zaradi katere so odstranjevali in odstranjujejo vse, kar jih je v minulosti razdvajalo. Narodnega vprašanja, narodne mržnje, verske nestrpnosti in raznih drugih razlogov za medsebojne prepire pri nas ni več. Složno delo in enaka skrb za vse kraje in ljudi pa sta podlaga našega napredka in bodočnosti. Mi bi želeli, da bi tudi naši ekonomski izseljenci v malem upostavili takšne medsebojne stike in da bi bili ob izločitvi iz svojih vrst tistih, ki so iz osebnih in sebičnih razlogov sovražno razpoloženi do naše dežele in narodov, kot javni delavci z gledišča ustvarjalnega dela za krepitev medsebojnih stikov, kot osebnosti pa zgled zavesti o sebi, o svojem poreklu in vrlinah, ki krase naše narode.

Ce bomo tako delali in živeli za takšne cilje, mogoče še več pri-

spevali k ugledu, ki ga uživa naša dežela v tujini. Naše ljudstvo, majhno po številu, bo ostalo veliko po idealih, za katere se bori, a to so ideali, ki jih je sprejelo vse človeštvo. Mi tu si bomo prizadevali, da bi bili tudi ljudje naše krvi, državljani drugih dežel, ponosni na naše delo in naša dejanja za blaginjo naših narodov in vsega sveta, in želeli bi, da bi bili tudi mi ponosni na dejavnost in uspehe teh ljudi jugoslovanskega porekla. Prav tako bi želeli, da bi v vrstah naših ekonomskih izseljencev, ker novega dotoka ne bo, kakor prej, zrasli v ponos naše dežele še mnogi slavni ljudje, kakor so Tesla in Pupin, kakor so ugledni književniki in umetniki Adamič, Kristan, Baloković, Kunčević in drugi, ki so svoje življenje posvetili blaginji človeštva in ponese ime Jugoslavije in Jugoslovnanov širom po svetu.

V imenu naših ljudi tu vam še enkrat želim v tem delu za blaginjo naše dežele in dežel, v katerih živite, za blaginjo naših narodov ter vas in vaših družin mnogo uspehov in osebne sreče.

Z otvoritve mednarodne razstave vin

(Nadaljevanje s 1. strani)

zadružnih posestvih ter kmetijskih srednjih šolah ter na gradnjo industrijskih vinskih kleti, da bi tako dosegli smotnejšo proizvodnjo tipiziranih in kvalitetnih vin.

Potem ko poudarja delo pri usposabljanju potrebnih strokovnjakov in ustanavljanju institutov in zavodov tov. Rankovič nadaljuje: »Posebej bi hotel poudariti vlogo te mednarodne razstave, njeno koristnost in pomen, ker bo prispevala, da se bo naša širša javnost nedvomno kar najbolje seznanila z doseženimi uspehi in pomenom te gospodarske panoge, pridelovalci z boljimi metodami dela, še zlasti pa bo prispevala k boljši medsebojni izmenjavi izkušenj med pridelovalci ter zainteresiranimi poslovnimi krogi iz raznih naših krajev, kakor tudi iz drugih držav, s katerimi ima Jugoslavija gospodarske stike, a izmed katerih nekateri tudi sodelujejo na tej naši mednarodni razstavi. Spritno vsega tega sem globoko prepričan, da bo ta razstava spodbuda za nadaljnji razvoj vinogradništva v naši državi, kakor tudi za razširitev in poglobitev trgovinskih odnosov z drugimi državami, s tem pa bo popolnoma dosežen cilj in izpolnjena naloga, ki so si jo udeleženci in pridelovalci zastavili.«

OCENITEV VIN

Razstava zavzema cca 3000 m² pokritega razstavnega prostora, 50 razstavljencev iz raznih evropskih držav razstavlja na komercialnem delu svoja vina in razne vinogradniške in kletarske stroje ter naprave, kemična sredstva za zaščito vinske trte, laboratorijsko opremo itd. 74 razstavljencev razstavlja le vzorce svojih vin na oficialnem delu razstave. Vsa vina je ocenjevala mednarodna degustacijska komisija, ki jo je sestavljalo osem zastopnikov raznih držav. Vina so bila ocenjena glede na barvo, čistost,

vonj in okus. Ocenjena so bila vesino in objektivno: zlatih medalj je bilo podeljenih za konzuma in kvalitetna vina sedem, in sicer Jugoslaviji štiri, Avstriji ena, Nemčiji ena in Franciji ena. Za desertna in penača vina 10 zlatih medalj, in sicer Sovjetska zveza 9 in Velika Britanija 1. Večina ostalih vin pa je prejela srebrne ali bronaste medalje.

Prva mednarodna razstava vin v Ljubljani je brez dvoma izreden dogodek v zgodovini jugoslovanskega vinogradništva in bo prispevala k zboljšanju vinogradništva in

Pregled slovenske živinoreje

Včeraj so na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani odprli I. republiško razstavo živine

V novo urejenih prostorih Gospodarskega razstavišča v Ljubljani je bila včeraj popoldne ob 5. uri otvoritev I. republiške razstave živine. V imenu pripravljalnega odbora in živinorejskega odbora Glavne zadružne zveze Slovenije je pozdravil goste in zbrane živinorejce dr. Marijan Pavič, direktor Znanstvenega veterinarskega zavoda LRS v Ljubljani. Otvoritvene slovesnosti so se udeležili tudi tovariši Nikola Minčev, član Zveznega izvršnega sveta, Milko Goršič, Matija Maležič, France Popit, Boris Kocjančič in Ada Krivic, člani Izvršnega sveta LRS, Tomo Breje, predsednik Novinarskega društva Slovenije, ter predsednik okrajnega odbora Ljubljana dr. Marijan Dermastia, nadalje zastopniki Zvezne kmetijske zbornice in republiških kmetijskih zbornic, zastopniki zadružnih organizacij, delegacija iz Avstrije pod vodstvom G. Gruberja, županji iz Beljaka, Celovca in Gradca, zastopniki Slovenske kmetičke zveze s Koroške itd. Razstavo je odprl njen pokrovitelj in predsednik Glavne zadružne zveze Slovenije tovariš Viktor Avbelj.

Prva republiška razstava živine je prirejena v proslavo 10. obletnice naše osvoboditve. Vendar nima samo jubilejnega značaja, marveč je hkrati tudi nujen povzetek dela in doseženih uspehov, ki jih je naša živinoreja in živinorejska proizvodnja v tem času dosegla od vseh danih pogojih. Razstava bo pomagala mobilizirati na široki fronti vse duhovne in materialne sile za hitrejšo izvedbo široke rekonstrukcije celotne naše živinoreje v vseh družbenih sektorjih v moderne, intenzivne, visokoprodovodne in rentabilne obrate.

Polno je razlogov, ki zahtevajo, da živinorejski proizvodnji posvetimo veliko pozornost: razvoj našega gospodarstva, zdravje našega naroda in vse intenzivnejši razvoj naše industrije. Živinorejska proizvodnja je žareče jedro celotne kmetijske proizvodnje, ki je zlasti pomembna za našo republiko. Zato je naša naloga, da prav to osrčje kmetijske proizvodnje čim skrbneje negujemo in razvijamo. — Z razstavo in z vsemi prireditvami, ki so kakorkoli zvezane z njo, bomo v precejšnji meri zaktivizirali naše živinorejce, ki si bodo lahko v primerjanju na sami razstavi in v medsebojnih razgovorih nabrali koristnih izkušenj in nasvetov. Ze včeraj popoldne so začele z delom komisije za ocenjevanje živine, ki jih je šest, danes pa bo svečana razdelitev nagrad.

Zrebanje jugoslovanske loterije bo v soboto, dne 10. septembra, ob 16. uri na Trgu padlih borcev v Postojni.

DNEVNA KRONIKA

ZUPANI AVSTRIJSKIH MEST PRI DR. DERMASTII

Včeraj popoldne je predsednik Okrajnega ljudskega odbora Ljubljane dr. Marijan Dermastia sprejel župana Gradca dr. Edvarda Specka, Celovca Petra Grafa in Beljaka Jakobca Serežiniga s soprogami. Sprejem je potekal v vrdni in navzovala je tesnejša stikov med temi avstrijskimi mesti in Ljubljano. Gostje so si v spremstvu tovariša Dermastie ogledali nekatere ljubljanske znamenitosti in obiskali mednarodno razstavo vin.

OKROG 2500 PROŠENJ ZA IZDAJO POTNIH DOVOLJENJ

Med približno 42.000 upravičencev v gorški komunalni skupnosti je vložilo doslej prošnje za izdajo potnih dovoljenj za mali obalni promet okoli 2500 oseb. Na tajništvo za notranje zadeve v Novi Gorici so rešili doslej 117 prošelj, ter potna dovoljenja takoj vročili v ovestev pristojnim italijanskim organom. Z italijanske strani so izročili doslej v ovestev 225 potnih dovoljenj. Overovljena potna dovoljenja bodo bržčas izročili prebivalcem v ponedeljek, tako da se bo mali obalni promet na obeh straneh praktično začel v tork ali sredo.

PRIHOD ČESKOSLOVAŠKE SINDIKALNE DELEGACIJE

V Beograd je prispela včeraj delegacija Zvezne sindikalne Čekoslovoske, ki se bo mudila v naši državi kot gost Zvezne sindikalne Jugoslovanske 10 dni. Češki sindikalni funkcionarji bodo prisostvovali četverim svečanostim Čehov in Slovkov, za tem pa obiskali Slavoniki Brod, Zelnice, Jablanico, Dubrovnik in zagrebški velesejma.

Udeležite se žrebanja jugoslovanske loterije in pripeljite s seboj svoje prijatelje. Vstop je prost!

UPORABA RADIOAKTIVNIH IZOTOPOV V SLOVENIJI

Po zaugli inštituta za jedrsko fiziko »Jožef Stefan« so v Sloveniji v nekaterih medicinskih ustanovah že začeli uporabljati izotope. Ze konec lanskega leta so na ljubljanski interni kliniki uporabljali radioaktivne izotope »Jod 131« za proučevanje gošnje žleze, letos pa jih uporabljajo že bolj za ugotavljanje te bolezni. Drugi radioaktivni izotop, s katerim so začeli letos uporabljati v ortopedski kliniki, posebno še za zdravljenje bolezni brbnice, jeseni pa bosta bržčas tudi dermatološka in interna klinika v Ljubljani uporabljali izo-

IZJAVA POLJSKEGA MINISTRA ZA ZUNANJO TRGOVINO

Poljski veleposlanik v Jugoslaviji G. Henryk Grochulski je priredil včeraj v Zagrebu sprejem na čast poljskemu ministru za zunanjo trgovino G. Konstantinu Donbrovskemu. Poljski minister je izrazil prepričanje, da bodo naša zagrebška veleposlanstva vzpostavili koristne odnose in razširili trgovinske stike med Jugoslavijo in Poljsko. G. Donbrovski je izrazil tudi zadovoljstvo v uspehi Jugoslovije, o katerih so se on in ostali člani delegacije prepričali na velesejmu.

POSAVJE IN LJUDSKA REVOLUCIJA

(Neka) misli o krajevem prazniku na Ježici)

Letos, v desetem letu osvoboditve, praznujemo na severnem delu Ljubljane, v naseljih Ježica, Mala vas, Savlje, Kleče, Stožice, Tomačevo in Jarsje svoj prvi krajevni praznik NOB. Na dan 7. septembra 1941 so trije mladi sokojevi v Mali vasi sprožili prve strele na pet italijanskih fašističnih milicnikov. Po sklepu ZB in množičnih organizacij se ta dan proglašajo za naš krajevni Posavski praznik.

Vstaja je pri nas vzplamnela zelo močno že v prvem letu okupacije, kar je dokaz, da je na tem terenu delovalo že pred drugo svetovno vojno dokaj močno napredno gibanje pod vodstvom komunistov. Ne moremo govoriti o delavskem gibanju v klasičnem smislu že takoj po prvi svetovni vojni, ker tega pri nas ni bilo. Napredno gibanje se je omejevalo sem in tja do leta 1929 na posamezne delavske, po večini social-demokratske odborike v občinskem odboru na Ježici ali pa so delavce zastopali v bistvu kar klerikalni odborniki.

Revolucionarna doba in doba aktivnega dela komunistov na Posavju pričena nekako z letom 1930, zlasti pa močno zaživela v letu 1932, ko sta že tov. Kardaš in pok. Boris Kidrič formirala v Sloveniji prvi pokrajinski komite KPJ. Zarišče in center revolucionarnega delovanja na Ježici nastane okoli Andreja Kumarja, ki se je v letu 1928 zaradi preganjanja pod Mussolinijevo fašistično Italijo odselil iz Gorških brd na Ježico. Ljubljanski komunisti so imeli v tem času že dobre veze tudi z Urško Zatlje v Klečah, ki je kot prva posavska revolucionarka pozneje odšla na revolucionarno šolanje v Moskvo.

V tej dobi naj omenimo posebej delovanje komunistov na Ježici pod vodstvom tov. Borisa Ziherra. Andrej Kumar je pridobil nove mlade komuniste in sicer Matijo Udvanca, kasneje španskega borca, Naceta Pečarja in Lojzeta Jerneja. Pridobil je tudi Ivana Tomca, ki je delal v tobačni tovarni. Na Ježici se je delo okoli Andreja Kumarja živahno razvijalo, tako da je bila v bližini vseh delavskih skupin v okolici, ki so delale na teritoriju merila. Matija Udvanec, Nace Pečar in Lojze Jernej delujejo kot kurirji za zvezo in prenašanje pošte na Stajersko, Dolensko in v Zasavje — v Trbovlje. Prenašali so tudi propagandno literaturo. Nace Pečar pa celo odhaja s tov. Borisom Ziherrim ilegalno v Avstrijo po propagandni material in na zveze z organi Kominterne.

Na Ježici stanuje v tej dobi kot ilegalce pri Hašnerjevih Miha Marko, ilegalno Polde, pri Kristini Snop pa vrsta znanih in vplivnih revolucionarjev. Tu se je zadrževal nekajkrat tudi tovariš Tito.

Ježički komunisti so na domačem terenu delovali v prosvetnem in sadjarskem društvu, imeli pa so tudi svoje lastno planinsko društvo. V letu 1931 so zgradili v Kumarjevi hiši prvo ilegalno tiskarno, ki je med prvimi v Sloveniji. Tiskala je letake, »Rdeči prapore in drug propagandni material. V tej tiskarni so delali pod vodstvom tov. Zdenke Kidrič Matijana Udvanca, Nace Pečar, Lojze Jernej, sodeloval pa je tudi sam Andrej Kumar.

Narodni heroj Ivan Kavčič-Nando

Ljudskih množic proti diktaturi za demokratične in nacionalne pravice. Delavsko prosvetno društvo »Svoboda«, ki je delovalo pod vodstvom komunistov na Črnučah, je bilo tudi po Čeljskem zletu oblastno raz-

puščeno. Zato se je Partija odločila in je kmalu v letu 1933 organizirala na Ježici »Vzajemnost, ki je nadaljevala delo Svobode in zajela velik del mladine ter ga odtrgala od Čerkve. Fivreljela je plesne vaje, imela dramatski odsek, organizirala tamburšaki orkester, pevski zbor in je delovala prvotno v prostorih Stirmove gostine pri Kolarčevu na Ježici, kasneje in zadnja leta, preden je bila prepovedana, pa je delovala pri Andreju Kumarju v njegovi hiši.

Nato se pričena obdobje, ko je fašizem posegel po osnovnih sredstvih delavskega razreda, ko fašizirali sindikate in zapira napredne delavske delavske zbornice. Tovariši Kardaš in Jernej so na ustanovnem kongresu KPJ leta 1937 na Čebinovem pri Zagorju opozorili na to nevarnost tudi z mednarodnega vidika. V svoji knjigi »Razvoj slovs. narodnega gibanja« je nazkaj in analiziral delo komunistov. Po tej knjigi so delavci na Posavju zelo močno segali. Komunisti sodelujejo v novo ustanovljenem kmetičko-delavskem gibanju in Ljudski fronti. Sem se povezujejo tudi člani Zvezne kmetičkih fantov in deklet. Tu imamo pravzaprav že začetke naše OF. Široko so komunisti na Ježici razvili akcijo proti draginji in je poleti 1938 demonstrirala množica žena in mladine pred občinskim uradom v Mali vasi. Zupani Sever je moral sprejeti resolucijo in jo potrditi s svojim podpisom. Protijudski režimi tudi s kilcajem komunistov na pogoste orožne vaje, v taborišča in Ivanjico in zapore niso mogli zavreti na Ježici vse bolj naraščajočega gibanja za demokratične pravice in novo ljudsko oblast. Prvo prijateljev SZ je imelo tudi med našimi posavskimi delavci veliko članov. Zbranih je bilo v takratnih pogojih več deset podplav vplivnih ljudi, ki so zahtevali upostavitve diplomatskih odnosov s SZ. Vsak dan je vedno bolj rasla zunanja fašistična nevarnost in osti Rim-Berlin-Tokio. Vse močnejše se je pojavljala petla kolona, ki jo bivša oblast stare Jugoslovije ni preganjala, pač pa še podpirala.

Kapitulacija je prišla nepričakovano hitro. Komunisti, ki so bili v vojski, so se hitro vrnili domov in takoj začeli zbirati orožje. Konec aprila 1941 je bil v Stožicah pri Remožu prvi posvet za ustanovitev OF, ki ga je vodil tov. Lesokšek. Udeležili so se ga Andrej Kumar, pokrajinski narodni heroj Ivan Kavčič iz Tomačevega in Sokoli Anton Grček, Polde Novelli, Janez Bohinc in še nekateri drugi, takrat brez kletkovic. Ta sestanek je uspel in razčistil dnevna vprašanja. Da ustanovitev OF pa pride po krajših pripravah z nekaterimi intelektualci iz vrst k-lasanskih socialistov že v začetku junija. To je bil prvi plenum OF na Ježici, ki ga je pripravila Partija pod vodstvom Staneta Bizjaka. Sestanek je bil v Smetovi hiši na Ježici št. 58, udeležili se ga je tudi takratni zastopnik OF iz Ljubljane tov. Viado Krivic. Tokrat so bili sprejeti sklepi, da se vsemu delu vseh vseh organizira odbore OF in prične s postenjanjem situacije, v kateri nas je pustila beograška čaršija in domača buržoazija in da je enotna fronta delavcev in kmetov pogoj, da slovenski narod v odlični borbi tudi zmagaja.

Nadaljnje delo OF na Ježici se je razvijalo pod vodstvom in skrbnimi navodili tov. Borisa Kraigherja, ki je ves čas do svoje aretacije junija 1942 stalno pomagal pri našem delu. V kratkem času imamo v oktobru 1941 po vsem terenu že formirane vsake odbore OF in organiziranega v OF več kot 80% vsega prebivalstva. Z odlikom Slovenske narodnoosvobodilnega odbora o narodnem davku so odbori OF začeli izvajati to akcijo in jo vedno uspešneje uresničevali. V letu 1942 meseca maja in junija se je na našem terenu nabralo mesečno redno nad 50.000 lir, zlasti če upoštevamo, da je imelo to naselje največ 3000 odraslih prebivalcev. Močno se je razvila akcija za posolilo »Svoboda«. Začelo se je priznavati vsi prazniki, ki jih razglasi OF in organizirala množični bojkot opakovcev v določenih urah. Na jesen odide v prve partizanske čete 15 Fokusarjev. Partija formira v vseh vaseh partijske celice ali pa že

FRANCOSKI ODMIK

od Aix les Bainsa utegne podreti mostove med maroškimi nacionalisti in vlado v Parizu

Pariz, 3. sept. (Tanjug). Trenj med zunanjim ministrom Pinayem in ministrom za maroške in tuniške zadeve Julyem o tolnačenju in načinu uporabe v Aix les Bainsu doseženega francosko-maroškega kompromisa in poznejših sklepov vlade o tem niti po več intervencijah predsednika Faure v zadnjih dveh dneh niso izgledali. Pinay še zmeraj odločno vztraja pri razlagi, naj bi sedanji maroški sultan Ben Arafah sestavil reprezentativno maroško vlado, vtem ko vztraja July na tem, naj bi se Ben Arafah poprej umaknil, kar je eden izmed pogojev maroških nacionalistov za sodelovanje v vladi. V maroških krogi v Parizu pravijo, da so maroški nacionalisti spričo takšnega položaja nekoliko zostrili svoje stališče, ker menijo, da se je v zdušje zaupanja in pripravljenosti glede nagle ureditve vprašanja Maroka, kakršno je bilo ustvarjeno na pogajanjih v Aix les Bainsu, znatno spremenilo, ko so se v Franciji pojavile težnje, da bi morali maroško vlado sestaviti pod pokroviteljstvom Ben Arafah, vtem ko so v Aix les Bainsu objubilij njegov umik takoj po umiku generalnega rezidenta Grandvala. Tako so hoteli ustreči zahtevam nekaterih francoskih ministrov. Zato so postali maroški nacionalisti nezamislivi in zaskrbljeni, da bi utegnili pri nadaljnjem obravnavanju maroškega vprašanja prezeht kompromis iz Aix les Bainsa.

Maroška delegacija v Parizu, ki jo je v zadnjih dveh dneh

večkrat sprejel predsednik Faure in v kateri so bili predstavniki ne samo nacionalističnih strank, marveč tudi neodvisnih osebnosti in predstavniki zmernih skupin, je v tej zvezi enodušno podarila, da ne more biti govora o njihovem sodelovanju v katerikoli vladi, ki bi jo sestavili sedanji sultan Ben Arafah, katerega ne pripoznavajo. Člani maroške delegacije zahtevajo, naj jim dovolijo poslati po enega delegata njihovih skupin na posvetovanje k odstavljenemu sultanu Ben Ju-

sefu, ki je zanje še zmeraj vladar, in naj v kronskem svetu, ki bi ga ustanovili v Maroku po odstopu Ben Arafah, ne bo sedanjega velikega vezirja El Mokrija, ki je sodeloval pri strmoglavljenju Ben Jusafa.

Kar se tiče političnih reform v državi, stoji člani maroške delegacije na stališču, da bi se morali pogajati na podlagi revizije pogodbe o protektoratu in da bi morala biti pogajanja usmerjena na neodvisnost Maroka v okviru nekakšne zveze s Francijo.

Sovietsko-japonski odnošaji

po razgovorih Šigemica v Washingtonu

Moskva, 3. sept. (Tanjug) — Odnosaji med SZ in Japonsko po japonsko-ameriških razgovorih v Washingtonu, o katerih so sovjetski časniki izrekli negativno sodbo, meneč, da so bili korak, ki ne more privedi do ublažitve napetosti na Daljnem vzhodu, so spet zbudili pozornost moskovskih časnikov. »Pravda« in »Izvestija« pišejo danes, da deset let po koncu vojne Japonska še ni normalizirala odnošajev s svojimi sosedi, ki so zanje velikega pomena. »Pravda« poudarja, da je Japonska na razpustju; odločiti se mora, ali bo okrepila svoj mednarodni položaj ter politični in gospodarski vpliv, ali pa se bo še nadalje oboroževala in zaradi tujega diktata docela ugonobila svoje gospodarstvo.

Glede sovjetsko-japonskih razgovorov v Londonu poudarja »Pravda«, da bi lahko njihov uspešni zaključek znatno prispe-

val k zboljšanju mednarodnega položaja na Daljnem vzhodu. Časnik pravi, da je obnovitev tradicionalnih zunanjetrgovinskih stikov, predvsem s Kitajsko, Japonski v prid, »Izvestija« pa poudarja pomen obiska japonske parlamentarne delegacije v SZ za stike med obema deželama. List navaja izjavo obeh vodij japonske delegacije, da lahko ta obisk utrdi medsebojno razumevanje in prijateljstvo med obema deželama.

Zanimivo je, da moskovski časniki, ki obširno poročajo o prihodu japonske parlamentarne delegacije v SZ in o izjavah njenih voditeljev, sploh ne omenjajo težav, ki so nastale med sovjetsko-japonskimi razgovori v Londonu zaradi zahteve japonskih predstavnikov, naj bi na mednarodni konferenci ponovno obravnavali vprašanje južnega Sahalina in Kurilskih otokov.

Indijski korak v zvezi s položajem v Sev. Afriki

New Delhi, 3. sept. (AFP). Tajnik v zunanjem ministristvu R. K. Nehru se je davi razgovarjal s francoskim odpravnikom poslov Christianom Bellom.

Cepnav vsebine razgovora niso objavili, sodijo, da je R. K. Nehru obvestil francoskega odpravnika poslov o zaskrbljenosti indijske vlade spričo položaja v Severni Afriki.

NAPAD NA LADJO Z BEGUNCI

Sajgon, 2. sept. (AFP). V napadu pripadnikov ločne Bin Kesen na vietnamsko tovarno ladjo »Nam Viet« je bilo ubitih 17 beguncev, 40 pa ranjenih. Ladja je vozila 253 tonkniških beguncev iz Turana v Sajgon. Ko so uporniki vdrli na ladjo, so izpraznili rezervoarje za nafto ter odnesli zdravila in ladjake instrumente.

SABOTAŽE V ARGENTINI

Buenos Aires, 2. sept. (AFP). Neznanec so skušali zažgati sedež peronistične vlake v Cordobi. Policia je požar zadušila. V Rosario je na ulici eksplodirala bomba in povzročila manjšo gmožno škodo.

Z VSEH STRANI SVETA

VELIKA BRITANIJA IZMENJAVA PARLAMENTARNIH DELEGACIJ Z SZSR

London, 3. sept. (Tanjug). Konservativni »Daily Telegraph« je danes napovedal možnost izmenjave parlamentarne delegacije med Veliko Britanijo in SZSR. List poroča, da je v vključitvijo SZ v Medparlamentarno unijo omogočena izmenjava parlamentarnih delegacij med obema deželama. Poprej je več laburističnih poslancev predlagalo, naj bi med obiskom Bulganina in Hrusčeva v Londonu poveljali na obisk v Veliko Britanijo tudi delegacijo sovjetskega parlamenta.

ARBITRAŽA O OAZI BURAIMI

London, 3. sept. Letos ustanovljena arbitražna sodišče bo v ponedeljek obravnavalo spor med Veliko Britanijo in Saudsko Arabijo o oazi Buraimi. Med tem pa je Velika Britanija obdoločila Saudsko Arabijo, da je ponovno krčila sporazum o arbitraži, po katerem je oaza začasno postala nevtralnno ozemlje.

NOV NAPAD NA POLICIJO

Nikotia, 3. sept. (AFP). Več kot 25 neznanih oboroženih ljudi je nocjo

ZDA TAJNI POSVET O AMERIŠKI VARNOSTI

Denver, 3. sept. (AP). Predsednik Eisenhower je dal pobudo za tajno konferenco najvišjih ameriških predstavnikov o nacionalni varnosti, ki naj bi bila prihodnji teden ob sodelovanju podpredsednika Nixona in admiralja Radforda.

ZARADI NEVARNOSTI NE SME NA KITAJSKO

Truto (Massachusetts), 3. sept. (AFP) — Ameriški pisatelj Valdo Franck je sinoči izjavil, da mu zunanje ministristvo ni hotelo izdati polnega lista, za potovanje na Kitajsko, kamor je bil porabljen skupaj s še nekaterimi drugimi pisatelji iz Zahodnih dežel. Franck je dejal, da je zunanje ministristvo utemeljilo svojo zavrnitev, češ da ne more jamčiti za varnost ameriških državljanov, ki potujejo na Kitajsko. »Smešno je misliti, da je dejal Franck, da mi utegne na Kitajskem groziti kakšna nevarnost. Povabila me je vlada in gro za docela nepolitična predavanja.«

AMERIŠKI RAZLOGI NELOJALNOSTI

Washington, 3. sept. (Tanjug). Stridnevno delo senatnega ožega odbora za preverjanje dejavnosti organov, ki raziskujejo lojalnost federalnih nameščencev, je vzbudilo veliko zanimanje v javnosti. Mnogi washingtonski časniki so objavili vesti o delu ožega odbora na prvih straneh. Šlo je predvsem za mornariško ministristvo. Nekega uradnika so odpustili, ker se je oženil z Rusinjo, čeprav so mu svoj čas poroko dovolili. Druga uradnika so odpustili, ker je bil član skavtske organizacije, tretjega zato, ker so bili njegovi starši vključeni v društvo, ki je sedaj na črni listi, pri čemer mu imena tega društva niti niso sporočili. Šlo je za Wallaceovo stranko. Predsednik

podobora, demokrat Johnson je k temu pripomnil, da bi morali, če bi šlo tako naprej, pričeti preiskavo proti 60 tisoč uradnikom, vključenim v tej stranki.

Predstavniki organizacij »Američani za demokratično akcijo« in »Ameriškega židovskega kongresa« so izjavili, da bi moral ožji odbor raziskati večje število primerov, saj je podpredsednik ZDA Nixon izjavil, da so v enem letu odpustili 8000 nameščencev. Ugotavljajoč, da so mnoge nameščence odpustili zaradi manj prijateljskega stališča nasproti SZ, kakor ga ima sedaj Eisenhowerjeva vlada, so ti predstavniki predlagali, naj bi ena sama ustanova razpravljala o odpustih, ne pa vsako ministristvo zase.

OB DESETLETNICI DR VIETNAMA

Vietminška politika

Ho Si Minh o zunanjepolitičnih smernicah vlade v Hanoju glede na združitev Vietnama in mednarodne odnošaje

Peking, 3. sept. (Nova Kitajska). — Predsednik DR Vietnama Ho Si Minh je objavil v »People's Daily« članek ob 10-letnici Demokratske republike Vietnama. V njem je očrtal boj, ki ga je vietnamsko ljudstvo bilo za svobodo in neodvisnost dežele, in razpravljalo o sadovih lanske ženevske konference o Indokini, o kateri pravi, da je prinesla vietnamskemu narodu mir, da pa ta mir ne bo ostal trden, dokler bo Vietnam razdeljen. Vojaški del sporazumov je bil uveljavljen, drugega dela sporazumov, združitev dežele prek splošnih volitev, pa še niso niti načeli zaradi nenadne obstrukcije južnovietnamske vlade.

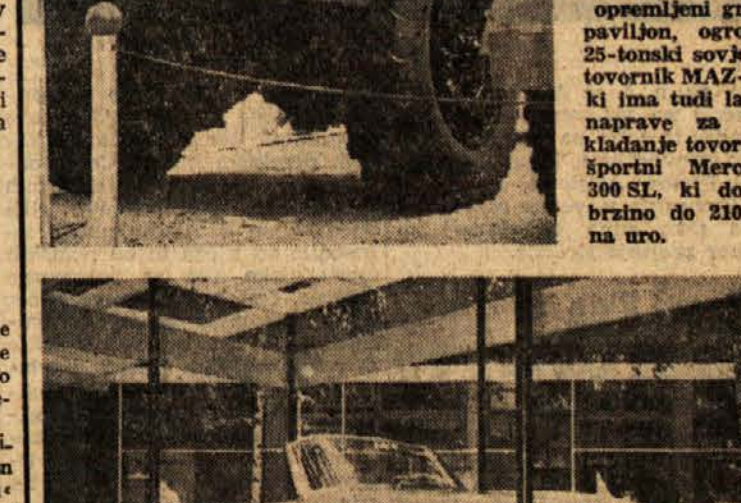
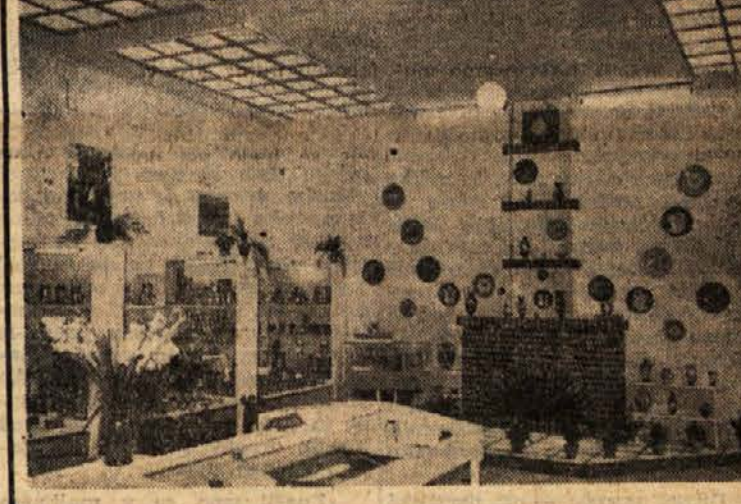
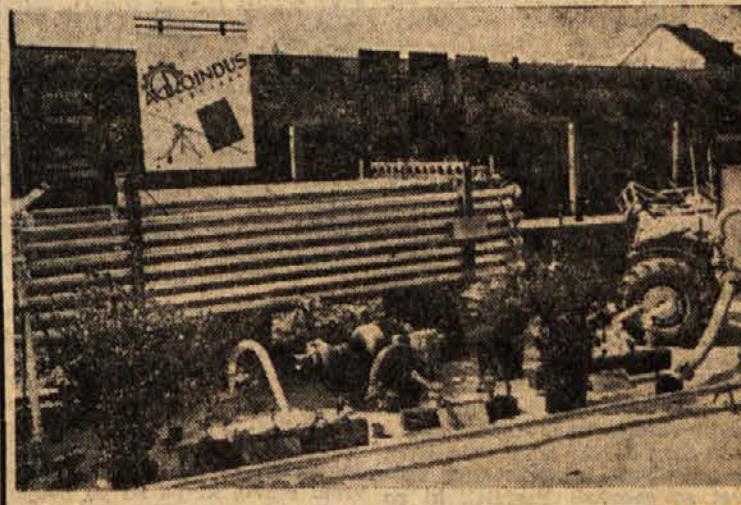
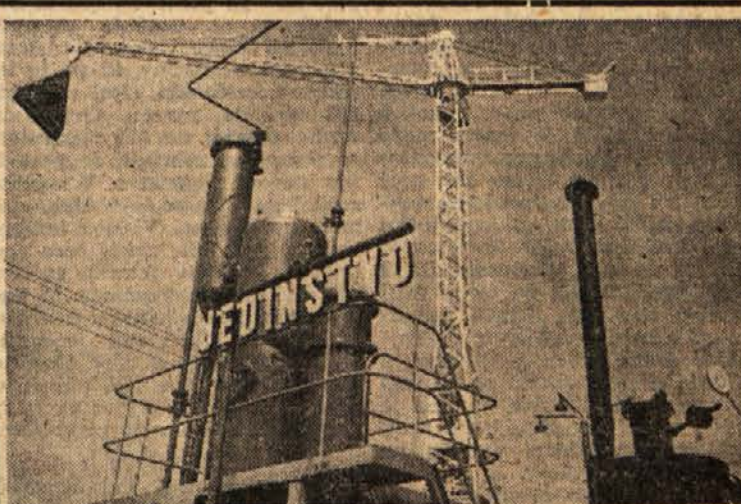
Takšen položaj, nadaljuje Ho Si Minh, jasno nakazuje naloge vlade DR Vietnama. Njen prvi cilj je temeljito in do kraja realizirati ženevske sporazume ter nemudoma doseči posvetovalno konferenco predstavnikov Severnega in Južnega Vietnama, na kateri bi pripravili splošne svobodne volitve in združitev dežele. Do svobodnih demokratičnih volitev, poudarja Ho Si Minh, mora priti zato, ker jih enodušno terjta ves narod, tako na severu kakor na jugu dežele.

»Naloga našega naroda in naše vlade je,« je poudaril Ho Si Minh, »boj za popolno uveljavljenje ženevskih sporazumov, kar pomeni boj za utrditev mira in združitev dežele. Južnovietnamska vlada je dolžna korektno izpolnjevati določbe ženevskih sporazumov, Francija kot podpisnica sporazumov pa mora biti prav tako odgovorna za izpolnjevanje njihovih določb.«

Glede odnošajev Severnega Vietnama z ostalimi deželami je Ho Si Minh poudaril, da je zunanja politika severovietnamske vlade docela jasna: sloni na petih načelih kockistence, ki so bila izražena v skupnih izjavah Cu En Laj-Nehru in Cu En Laj-U Nu. Predsednik DR Vietnama je zatem izrazil upanje, da bo Vietnam lahko uredil gospodarske in

kulturne stike s Francijo tako, da se bodo razvijali v absolutni enakosti in v medsebojno korist, predvsem pa v znamenju medsebojnega zaupanja in iskrenega sodelovanja.

Na koncu je Ho Si Minh poudaril, da so sovjetska in kitajska vlada sklenili dati v prihodnjih letih Vietnamu pomoč v znesku 1,53 milijarde dongov.

PRED VOLITVAMI V BRAZILIJU

Boj za glasovnice in kaj tiči za njimi

v predstavniskem domu, v kateri sta stranka PSD (Partido social democratica), ki zagovarja koristi domačih industrijskih tergocev in Vangasova Delavska stranka Brazilije sprejela nekatere spremembe o načinu razdelitve glasovnic; s katerimi se strinja tudi vrhovno volilno sodišče.

S sklepom Predstavniskega doma pa se ne strinja stranka UDN, in večina časnikov v tej zvezi izraža mnenje, da UDN ne bo nehala iskati novih pretvez

za oviranje volitev. »DIARIO carioca« opozarja na to, da stranka UND v svoji kampanji čedalje bolj uporablja obdolžitve, da je predsedniški kandidat Delavske stranke Brazilije Kubiček sklenil z ilegalno Komunistično partijo volilni sporazum. »DIARIO carioca« zavrača te obdolžitve kot neutemeljene in pravi, da je namen vsega tega zavleči krizo in obče negotovosti, ogroziti demokratične ustanove in preprečiti izražanje ljudske volje na volitvah. Časnik opozarja na to, da bo vsak poskus, da bi preprečili volitve in upostavili vojaško diktaturo, sprožil državljansko vojno in da večina ljudstva in vojske ne bo dovolila, da bi se Brazilija znova vrnila v diktaturo.

Volitve v Braziliji so napovedane za 3. oktober. Razen predsednika in podpredsednika bodo izvolili tudi guvernerje posameznih držav in občinske svete mnogih mest.

Pakistanska zunanja politika

Karachi, 3. sept. (AFP). Na prvi tiskovni konferenci po nedavni vladni krizi je pakistanski ministrijski predsednik Mohamed Ali razložil glavne točke vladnega programa. Kar zadeva zunanjo politiko, se bo vlada opirala na sodelovanje in zvezo z ZDA, na področju notranje politike pa bo začela odločno akcijo za poenotitev živil.

Ah je tudi poudaril, da bo Pakistan utrdil svoje prijateljske odnose z muslimansko zvezo. Vlada se bo posebej zavzela, da bi našla zadovoljivo ureditev vprašanja Maroka, Alžira in palestinskih Arabcev. Napovedal je tudi, da bo kmaču prišlo do konference, na kateri bodo sestavili načrt za ureditev kašmirskega vprašanja.

Ameriški razlogi nelojalnosti zaradi katerih je prišlo 8000 ljudi v enem letu ob službo in kruh

Washington, 3. sept. (Tanjug). Stridnevno delo senatnega ožega odbora za preverjanje dejavnosti organov, ki raziskujejo lojalnost federalnih nameščencev, je vzbudilo veliko zanimanje v javnosti. Mnogi washingtonski časniki so objavili vesti o delu ožega odbora na prvih straneh. Šlo je predvsem za mornariško ministristvo. Nekega uradnika so odpustili, ker se je oženil z Rusinjo, čeprav so mu svoj čas poroko dovolili. Druga uradnika so odpustili, ker je bil član skavtske organizacije, tretjega zato, ker so bili njegovi starši vključeni v društvo, ki je sedaj na črni listi, pri čemer mu imena tega društva niti niso sporočili. Šlo je za Wallaceovo stranko. Predsednik

podobora, demokrat Johnson je k temu pripomnil, da bi morali, če bi šlo tako naprej, pričeti preiskavo proti 60 tisoč uradnikom, vključenim v tej stranki.

Predstavniki organizacij »Američani za demokratično akcijo« in »Ameriškega židovskega kongresa« so izjavili, da bi moral ožji odbor raziskati večje število primerov, saj je podpredsednik ZDA Nixon izjavil, da so v enem letu odpustili 8000 nameščencev. Ugotavljajoč, da so mnoge nameščence odpustili zaradi manj prijateljskega stališča nasproti SZ, kakor ga ima sedaj Eisenhowerjeva vlada, so ti predstavniki predlagali, naj bi ena sama ustanova razpravljala o odpustih, ne pa vsako ministristvo zase.

Z zagrebškega velesejma

Z velesejma v Zagrebu, ki so ga odprli v petek, povzecemos nekaj najzanimivejših posnetkov. Slike kažejo po vrstnem redu od zgoraj navzdol: Tovarniške gradbene naprave in stroje, ki jih izdelujejo v zagrebški tovarni »Jedinstvo«, sodobne namakalne naprave, proizvede našega ljubljanskega »Agroindustrija«, zelo okusno opremljeni grški paviljon, ogromni 25-tonski sovjetski tovornik MAZ-S25, ki ima tudi lastne naprave za razkladanje tovora, in športni Mercedes 300 SL, ki dosega brzino do 210 km na uro.

DRUGIČ A TENE

največje mesto na Balkanu

Atene, ki so nemara tudi po mitološki tradiciji nastale pred tisočletji z združitvijo 12 držav, so postale v zadnjih letih milijonsko mesto, največje na Balkanu. Potnika prijetno iznenadijo splošni vtisi o mestu, ne glede na to, od kod pride vanj, ali po morju, skozi pirejsko luko, ali z vlakom, ali z letalom. Nenadno se znajde v širnem vrvežu mesta z izredno razvitim prometom, z ogromnimi množicami ljudi na ulicah. Toda najbolj ga bo iznenadilo, da so sedanje Atene, ki se širijo na 50 kv. km površine, mesto, ki je nastalo pravzaprav šele pred 120 leti.

Ko je prvi grški kralj Oton I. pred 121 leti dospel s Peleponeza v Atene in mesto proglasil za prestolnico nove države, Atene niso šteje več kakor 300 pritičnih hiš, in tudi severno od Akropole in bližnje okolice spričo nenehne dotoka ljudi iz Epira, kjer se je grški narod junsko boril proti fašističnemu vdoru, narasle na 1.100.000 prebivalcev. In po vojni je to število še naraščalo, tako da je zdaj v Atenah poldrug milijon ljudi.

Prvič pred 2400 leti

Ceprav drži, da so Atene mlado mesto, pa je vendar ta trditve enostranska in nepopolna. V sivi davni, kakih 12 stoletij pr. n. š. pravi legenda, je mitološki junak Kekrops, ki je bil baje prvi atenski kralj, ustanovil Kekropijo, na tleh današnjega grškega glavnega mesta, eno izmed 12 mest — držav, ki so se v X. ali nemara v VIII. stoletju združile pod vodstvom Tezeja. Vsi njih kralji, arhonti, kakor so jih imenovali, so sodelovali pri izgradnji poznejše starogrške kulture, politične in gospodarske metropole. Njen urbanistično-arhitektonski razcvet so zadržali Perzijski, ki so mesto na pol razdejali (prvotni Partenon je bil l. 480. pr. n. š. zažgan), toda prav to je hkrati pomenilo tudi perzijsko katastrofo. Atene so postale v vojaškem in gospodarskem smislu najmočnejša grška država, ki je vsem ostalim vsilila pomorsko zvezo. Dohodke iz rudnikov okrog Aten in velika finančna sredstva te zveze je vsem protestom navkljub Periklej potem potrošil za izgradnjo mesta. V tistem času so nastale najlepše arhitektonske in kiparske umetnine — novi Partenon in večina ostalih spomenikov na Akropoli. Začela se je (okrog 450. leta) tako imenovana zlata doba atenske zgodovine. Mesto je štelo tedaj kakih 200.000 svobodnih meščanov in okrog 800 tisoč sužnjev.

Druga nesreča — po perzijski — je bila za Atene kuga, ki je zdecimirala prebivalstvo in terjala, tudi življenje njenega glavnega graditelja Perikleja. V 4.

seben položaj v okviru rimskega imperija. Konec II. stoletja našega štetja pa pomeni pričetek nezadržnega in nagleda propada kulturne vloge nekdanjih Aten, poganskega »Rima«, ki ga je izpodrinil krščanski. Goti so sredi III. stoletja zavzeli Grčijo in Atene požgali do tal. Bizantinci so polagoma zbrisali še poslednje sledove poganstva. V začetku srednjega veka so bile Atene domala pozabljene. V času križarskih vojn so bile nekaj časa pod oblastjo Frankov, pozneje pa raznih italijanskih kneževin in Benečev do osmanske invazije. V XVII. in XVIII. stol. je mesto štelo bomo 8 do 9 tisoč ljudi in vanj je začel le še kak humanist ali kak francoski diplomat, ki je imel opravka na carigradski Porti.

Sredi XVII. stoletja je eksplozija smodnika v turških vojaških skladiščih uničila slavne Propileje. Konec tistega stoletja pa so Benečani v spopadu s Turki domala razdejali še akropoliski biser.

Staro mesto so tako razdejali mnogi vojni viharji. Akropola je ostala le še kup ruševin, Agore, velikega trga pod njo, kjer se je sestajal ves antični poslovni svet in so Sokrat, Diogenes, Cink, Zenon učili svoje učenca, ni bilo več.

Tuje primesi

Otonovi nemški graditelji so se v preteklem stoletju lotili obnove. V bavarskem slogu so zgradili dvor, ki so bili v njem pred dobrimi tridesetimi leti po proglasitvi republike nastanjeni predsedstvo vlade, zbornica in generalni štab. Zgradili so še vrsto stavb, ki pa so po svojem slogu Atenam prilike nekaj tujeja duha. Arhitekt Hansen je proti koncu prejšnjega stoletja zgradil polkrožno razstavno palačo. Kmalu potem je nastal veliki stadion iz pendelijskega marmornja, ki so bile v njem pred 60 leti obnovljene nekdanje olimpijske igre. Nemara je rektorat atenske univerze še najbolj uspešna zgradba iz teh časov, ki se na njej še najbolj odraža neoklasičen slog. Teško pa je to reči o atenski akademiji, ki so jo gradili 26 let in ki naj bi ponazarjala nekdanji Erehton, pa je le njegova znotraj in zunaj ponesrečena imitacija. Vpliv bavarske arhitekture dokaj kazni nove Atene in neki potopisec je še pred šestimi desetletji zapisal o tedanjih Atenah tole:

»Znašli smo se v majhnem mestu, kakor v kakem predmestju Carigrada ali Kaira. Sodobne zgradbe so brez vsakega veličastja. Nikjer ni nobenega drevesa,

po 2000 na dan. Da bi si vsaj za dan dva podaljšali življenje in si zagotovili nekaj več racionalne hrane, ljudje niso niti objavljali smrti svojih najbližjih, marveč so mrliče puščali na ulicah kakor neznanke, da so jih odvažali v skupne grobove. Takrat so nekoliko okupacijske oblasti prejele poziv: Pošljite krste ali kruhal! Ta katastrofa je povzročila še drugo, strašno inflacijo, ko je veljal hlebec kruha milijone drahem.

Kljub temu so Atene prese-nitile svet v drugi svetovni vojni. Hitlerjevim hordam niso klonile. Uprle so se jim z majhnimi akcijami, pa tudi z velikimi demonstracijami in množičnimi stavkami. Tako so v aprilu 1942 stavkali državni uslužbenci pod vod-

Pogled z Akropole na nekdanje Dionizijsko gledališče in na mesto

stvom Delavsko-nacionalno osvobodilne fronte ter terjali višje mezd in plače v blagu. Pet mesecev pozneje so stavkali po vseh tovarnah in šolah. V začetku naslednjega leta so bile ostre demonstracije proti obveznemu delu. Takrat so fašistični okupatorji pobili na desetine ljudi. Proti koncu julija tistega leta pa se je zgrnilo na atenske ulice 300.000 ljudi in znova protestirali. Najmanj 400 ljudi je bilo ubitih in ranjenih. Atenci dejansko zlepa ne bodo pozabili nešteto pretresljivih dogodkov iz tistih zadnjih hudih let.

(Po Miodragu Avramoviću)

GOSPODARSKI RAZVOJ ROMUNIJE

Kemična industrija na temeljih domačih naravnih virov

Romunija je ena izmed evropskih dežel, ki ima na razmeroma majhnem področju važne vire surovin za razvoj kemijske industrije, vendar pa njena industrija, zlasti kemijska, prej ni bila prida razvita. V stari Romuniji je gospodaril tuji kapital, saj ga je bilo v petrolejski industriji 91,9%, v metalurgiji 74%, v plinarnah in elektrarnah 55 odstotkov, v kemijski industriji 72 in v lesni 70%. Zato je romunsko ljudstvo po pravici govorilo, da je »revno v bogati deželi«. Z osvoboditvijo Romunije izpod fašističnega jarma pa se je začela za Romunijo nova doba.

S podporo Sovjetske zveze je zgradila močno industrijo, katere podlaga je razvoj težke industrije. Močno se je razmahnila zlasti romunska kemijska industrija. Proizvodnja kemijske industrije, vstevši industrijo zdravil, je bila konec preteklega leta 6,6-krat večja kakor leta 1938. Ta silni razvoj in razmah kemijske industrije je treba pripisati nacionalizaciji industrijskih obratov, do katere je prišlo junija leta 1948.

Hkrati si je Romunija ustvarila nove panoge svoje kemijske industrije. Med njimi je zlasti važna industrija umetnih gnojil. Zelo se je razvila tudi industrija barv. Po osvoboditvi je Romunija razen tega razvila še devet

PISMO IZ NEW YORKA

Pred »letom odločitve«

Razcepljeni ameriški demokrati iščejo platformo

(Od našega stalnega dopisnika) New York, avgusta

Po znani pravilici se je neka žena priporočila za otroško vzgojiteljico in se sklicevala pri tem na svoja izkustva s svojimi šestimi hčerami in sinovi, ki so vsi pomrli. Primerjajoč sebe s to ženo je vodja ameriških socialistov Norman Thomas v liberalnem »New Republic« duhovito napisal: »Izgubil sem šest predsedniških kampanj in na podoban način se priporočam za strokovnega svetovalca Demokratske stranke o politični taktiki za leto 1956.«

Na demokratičnem Jugu

Politični veteran Thomas v svojem članku pravzaprav ni prišel do

de najnižje, protisindikalna politika pa najmočnejša.

Neogibno je bilo dejstvo, da se je republikansko ministrstvo za pravosodje pridružio nacionalnemu združenju za podpiranje prebivalstva drugih ras v napadih na enakopravnost. Duhu ustave pred vrhovnim sodiščem ZDA prav tedaj, ko se je G. Stevenson prilozval guvernerju Herffu Talmadgeu in eisenhoweriskim demokratom z Juga. Ali je mislil, da ga bodo moralni liberalci, vstevši črnce s Severa tako ali tako podpreli? Moje osebno mnenje je, da bo nadaljevanje boja v zadevi enakopravnosti belih in črnih otrok v šolah zahtevalo od predsedniških kandidatov obeh strank, da jasno povedo, kaj mislijo. Dvomijo pa, da bi lahko katerikoli demokratični kandidat našel formulo, ki bi držala skupaj ogorčene zagovornike rasnega razlikovanja na demokratičnem Jugu in severne črnce, ki so zadnja leta toliko pripomogli k uspehu Demokratske stranke.

Okno za oko, zob za zob

Ce se je Eisenhower znova spustil v boj, kar je zelo verjetno, Demokratska stranka po Thomasovem mnenju ne bo imela lahkega posla. »Opoziciji bi bilo neprimerno lažje premagati Eisenhowerja, če bi imela za seboj bilanco bolj življenjske, močnejše, doslednejše in bolj ustvarjalne kritike njegove vlade. Tu pa gre za logiko, ki računa z dejstvi. Če bi hoteli uprizoriti takšno gonjo proti Eisenhowerju, bi morala biti Demokratska stranka bolj strnjena, kakor je, in imeti programe, ki jih nima, njen voditelj pa bi si moral za večjo vnemo kakor doslej prizadevati, da bi zamenjalji v Beli hiši moža s katerimkoli razpoložljivim demokratom.«

Ko bi bil Thomas hotel, kj bi lahko v utemeljitve svojih sklepov dobesedno citiral sleherno uradno demokratsko oceno dela zadnjega Kongresa. Vodja opozi-

cionalne večine v senatu Lindon Johnson iz Teksasa je na primer še nedavno zadovoljno povzel rezultate dela stranke, ki je izmed kakih 290 Eisenhowerjevih zakonških osnutkov izglasovala 275. »Demokratski Kongres«, je pripomnil Johnson, »ni začel hladne vojne strankarske politike«, kakor je napovedal znani politični voditelj.

Ta znani voditelj je bil predsednik Eisenhower, ki je pred novembrskimi volitvami 1954 opozarjal volivce, naj glasujejo za vladne kandidate, da bi se ognili kaosu »politične državljanske vojne« med Kongresom in Belo hišo. Zadnje dni pa je bivši predsednik Truman napovedal kampanjo, ki naj bi »pripravila republikancem pekel«. Vzporedno z notranjim bojem opozicijskih voditeljev se bo zdaj na torišče medstrankarskega boja menda vrnilo staro pravilo: »Okno za oko, zob za zob.«

V smislu te nove taktike so nekateri demokrati že navadili na vlado z istim orozjem, ki so ga republikanci uporabljali cel dve desetletji — dokler niso prišli na krmilo.

Tako je senator Kefauver iz Tennesseeja, eden izmed pretendentov na položaj demokratskega predsedniškega kandidata, opozoril vlado na nekatere zanj neugodne momente iz minulosti. Povod za to mu je dalo poročilo posebne komisije, ki je sestavila kodeks vedenja Američanov med vojno. Komisija je povzela sklepe iz več primerov, v katerih so na Koreji ujeli ameriški vojaki sprojele protivno teze kitajskih političnih delavcev v taboriščih in se izrekla za kaznovanje vseh tistih pred naglim vojaškimi sodišči, ki so »orožje v rokah sovražnikov«.

Kefauver je vprašal, v kakšnih razmerah so ti fantje sprojele kitajska gesla. Ali je prav, imenovati jih dezertjerje in izdati zadnjega Kongresa. Vodja opozi-

Ognjišče spopadov

Israelsko-arabski spopadi so doslej zadnje dni vznemirjivo obseg. Prešli so okvire incidentov na področju vročine meje, ki seka puščavo Negev in ki jih je svet žal že več let vajen. Odkar se je pred šestimi leti arabsko-izraelska vojna končala z nezanesljivim in nemirnim premirjem, se je svet tudi privadil, da vidi v tem srednjezhodnem področju problem, o katerem ni moč niti približno reči, kdaj bo urejen.

Žrtve domačinov v Severni Afriki

Rabat, 3. sept. (AP). Po podatkih, ki so jih zbrali neuradni opazovalci, je bilo med neredi v Maroku in Alžiru 20. in 21. avgusta ubitih nad 4000 ljudi. Samo v Maroku je bilo skoro 3000 mrtvih. Uradni podatki, ki so jih včeraj objavile francoske oblasti v Maroku in Alžiru, navajajo 2228 žrtev, od teh 832 v Maroku, 1396 pa v Alžiru. Opazovalci pa sodijo, da ti podatki še zdaleč ne ustrezajo dejanskemu stanju.

Dosedanji načrti, da bi spremeni s premirjem mlr. niso dosegli želenega uspeha. Za zamotanost izraelsko-arabskih sporov je značilen odpor proti nedavnemu Dullesovemu predlogu, ki je predvideval stabilizacijo spoznamno določevalnih meja ob mednarodnem poročstvu, ukrepe za ureditev vračanja beguncev in za gospodarski razvoj Srednjega vzhoda. Čeprav uradni odgovorji še ni, so doslej objavili komentarji zainteresirani činiteljev bolj ali manj neugodni. Ni bistveno, koliko je ta načrt izpolnjen ali ne, ker bi vsakakor bilo možno storiti v tem oziru še nekaj ukrepov. Nobenega dvoma pa ni, da je upošteval obširnost obeh strank. Negativno reagiranje nekako potrjuje domneve, da bi bila trajnejša ureditev v sedanjih razmerah še težko dosegljiva.

Nazori, gledišča in zahteve se preveč razlikujejo. Arabske dežele opozarjajo trditve, da jim grozi nevarnost izraelske ekspanzije in opozarjajo na težavo in odprto vprašanje beguncev. Zanje je repatriacija beguncev obroč, ki oklepa njihovo politiko in gospodarstvo in v glavnem pomena bi bilo spuščati se v proučevanje korenin in razvoja nenormalnega stanja na Srednjem vzhodu. Dolga zgodovina incidentov, v katerih padajo vojaki in civilni prebivalci, kaže, da so neposredni povzročitelji zdan na tej, zdaj na oni strani. Antagonizme in spore kompleksa devetdeset let starih srednjezhodnega področja.

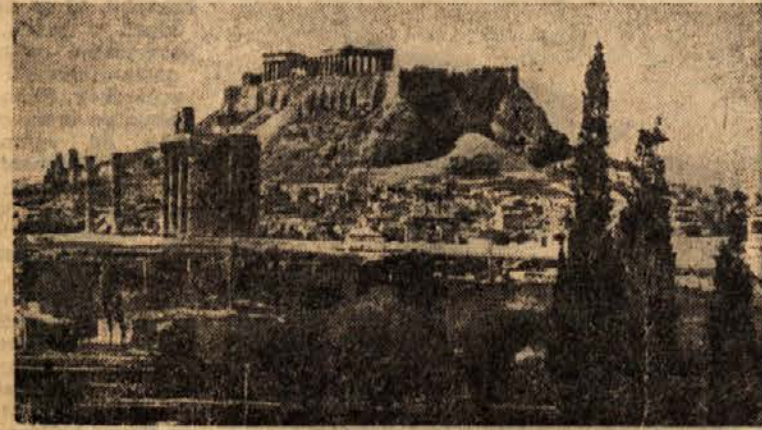
Najteže pa je razumeti, kakšne koristi bi mogla prineseti bodi Izraelu bodi nekovi arabski sosedom ta vojna, ki zdaj tli, zdaj se spet razvname, toda praktično traja brez prekinitve.

V tem trenutku najbrž ni moč niti trdnega in solidnega izhoda iz tega položaja. Če pa se bodo nadaljevale praske in boji, izhoda sploh ne bo moč pripraviti. Glavna naloga je ohraniti premirje. Obe stranki bi tudi morali sprejeti poziv zastopnika OZN, predsednika komisije za premirje. Prave pomiritev in odstranitev vzrokov med Izraelom in arabskimi deželami ni moč ločiti drugega od drugega, toda v času novega razplamtevanja bojev ima ohranitev premirja nedvomno prednost. G. ALTMAN

Nesorazmerje plač in cen v Veliki Britaniji

London, 3. sept. (Tanjug). Po nedavnem splošnem zvišanju življenjskih stroškov je postalo vprašanje plač in mezd znova zelo pereče. Okrog 7 milijonov delavcev terja, naj jim mezde vsaj deloma vskladije s cenami potrošnega blaga in storitev. O teh zahtevah bodo razpravljali v prihodnjih mesecih njih sindikalni predstavniki z ministrstvom za delo.

Višje mezde zahtevajo tovarniški delavci, železničarji, gradbeni in kmetijski delavci, osebje mestnega prometa in trgovsko osebje. Če bi ustregli vsem njihovim zahtevam, bi moralo zvišanje mezd in plač znašati skupno 300 milijonov funtov na leto.

Akropola

stol. pr. n. š. so Atene ostale še zmeraj na vrhuncu svoje slave, vendar ta doba, pa čeprav ji pravijo prosvetljenja, ko so se pojavili Platon, Aristotel, Ksenofont in Demosten, v svojem razvoju ni bila tako silna in ustvarjalna kakor prejšnje stoletje.

V sencih Rima in Bizanca

Ko je mesto prišlo pod oblast makedonskih carjev (338 pr. n. š.) je šla njegova slava k zatonu. Središče helenizma je postala Aleksandrija. Mesto pa je tudi sicer propadalo. Vzdušje tesnih in netlakovanih ulic se je stiskalo, kakor pravi Ksenofont, 10.000 enonadstropnih hiš, ki so ljudje živeli v njih v strahu pred roparji in nasilneži. Nemara je tedaj štelo 50 kv. kmju 60 tisoč prebivalcev.

Novi osvajačji, Rimljani (146. pr. n. š.), so spoštovali Atene spričo njihove tradicije, jih obsipali z bogatimi darovi in jih olepšali. Le Sula je zažgal atenske arzenale in podrl mestne zidove. Vse do Marka Avrelija so imele po-

ne palme, ne bora. In ko pridemo v srce sodobnih Aten, smo iznenadeni, ker smo kakor v kakem nemškem mestu. Če Monakovo spričo svojih pretencioznih spomenikov, nepreprečljivo slični Atenam, so si Atene mnogo izposodile od njega in od nemških mest: nizke hiše za posamezne družine, šestokrat pobarvane čez vse stene: priča zakotnega družinskega življenja, kakor nekje za zidovi nemških gotičnih stavb.

Toda danes Atene že izgublajo to tujo arhitektonsko primes. Zdan niso več niti Monakovo niti morda Pariz, marveč tipično sodobno veleumstvo na skrajnem koncu Balkana, kjer se pričinja bližnji vzhod.

Huda leta

Fašistična in nacistična okupacija je Atenam prizadejala veliko zlo. Ločeno od ostalega sveta je mesto sredi ostre zime 1941/42 znašlo na robu propada. Lakota je v vsej Grčiji pobrala takrat najmanj 200.000 ljudi. V Atenah jih je umiralo tisto zimo

INDUSTRIJA IN TRGOVINA ZA ŠIROKO POTROŠNJO

OB RAZPRAVI O UVEDBI SVETOV POTROŠNIKOV V TRGOVINI

Proizvajalci nasprotujejo uvozu porcelana

DELJENA MNENJA

Ali so pripombe trgovine upravičene — Zaradi slabe kakovosti neprodane velike količine krožnikov — Sanitarna keramika v celoti ustreza

Zlasti v mestih in večjih potrošnih središčih zadnje tedne precej živo razpravljajo o svetovnih potrošnikih. Mnenja o njihovi uvedbi, načinu delovanja in učinkovitosti njihovih kontrolnih pravnic pa so deljena.

Nova uredba o spremembah in dopolnitvah stare uredbe o trgovanju ter o trgovskih podjetjih in trgovinah med drugim predvideva: Občinski ljudski odbor lahko določi, da se za trgovska podjetja in trgovine na območju občine ustanovijo sveti potrošnikov. Občinski ljudski odbor je dolžan ustanoviti svet potrošnikov, če podjetje oziroma trgovina to zahteva.

Ni znano, če sta se kak občinski ljudski odbor ali kak trgovina v Sloveniji poslužila te pravice. Vsaj poročil o takšnih sklepih za sedaj ni. Značilno pa je

vsekakor to, da v krogih, ki jih ustanovitev svetov potrošnikov bolj ali manj neposredno zadeva, o navedenem določilo uredbe najmanj razpravljajo.

Neprimerno več je besed in mnenj o naslednjih dveh stvarkih omenjene uredbe: Občinski ljudski odbor določi s svojo odločbo, za katera trgovska podjetja in trgovine (trgovske stroke) se ustanovijo sveti potrošnikov. Sveti potrošnikov se lahko ustanovijo za posamezna trgovska podjetja oziroma trgovine, ali pa za več podjetij in trgovin.

V nekaterih trgovskih krogih namreč sodijo, da je ustanovitev svetov potrošnikov primerna predvsem pri maloprodajnih trgovskih podjetjih z živiliškimi artikli in mešanim blagom, a neprimerno manj pri trgovinah z manufakturo. Drugod se ogrevajo

za uvedbo svetov potrošnikov izključno pri posameznih trgovskih podjetjih oziroma trgovinah, mnogi pa zagovarjajo delovanje svetov pri skupini trgovskih podjetij in trgovin.

O nekaterih med nanimanimi stališči so precej govorili tudi na nedavnem plenumu sindikata trgovinskih delavcev Slovenije. Po temeljiti obravnavi je naposled prispel predlog, naj potrošniki sicer volijo svete pri posameznih maloprodajnih trgovskih podjetjih in trgovinah, vendar naj vsi tako izvoljeni sveti na področju ene komune sestavljajo zbor potrošnikov, ki bo za svoje delo odgovoren pristojnemu ljudskemu odboru. Primerno te oblike je sedaj težko presoditi, bo pa bržčas res, da utegne omogočiti enotnejše delovanje svetov in hkrati s tem mnogo prispevati k učinkovitejši izmenjavi izkušenj bolj ali manj širokega kroga potrošnikov pri poglobljanju družbenega upravljanja trgovine.

»Z obžalovanjem ugotavljamo, da še zmeraj forsiramo uvoz porcelana v obsegu, ki ne more več opravičiti nakupa blaga, ki ga naša keramična industrija ne more izdelati. ... Vsem ko dajemo za uvoz porcelana devize, keramična industrija nima sredstev, da bi kupila nekatere nujno potrebne surovine. ... Zato se vprašujemo, ali je upravičen uvoz in čemu smo gradili domače tovarne?«

običajno vse svetilo in lesketalo, ko pa pride blago v prodajalne, ga kupec malone ne spozna. To je ali nerodno ali težko blago, krožniki široki, kakor je treba, zaradi česar podjetje »Kristal« v Beogradu ni hotelo sprejeti 2 vagonov ali 20.000 krožnikov iz tovarne »Jugoporcelan« v Titovem Velešu. Dobavljeno blago ni ustrezalo vzorcu, razen tega pa je bilo zaradi nestrokovnega pakiranja v vagonu 800 razbitih krožnikov.

KAJ JE TREBA STORITI?

To vprašanje načenjajo prodajalci in proizvajalci. Nekakšen izhod je treba najti. Seveda ne v uvozu, marveč v zbolšanju kakovosti izdelovanja in v večji izbiri. Namesto mnogih sestankov in obiljub je se bilo naposled že treba resno lotiti dela in začeti vsaj od začeta, če drži, kar trdi trgovci, da so namreč poslali tovarnam celo nekatere tuje kataloge. Vsekakor pri tem ne bi smeli pozabljati tudi na težave industrije — pomanjkanje nekaterih surovin in strojev — in šele potem z vso pravico zahtevati, naj se naše domače blago enako meri s tujim. V tem smislu imamo tudi predloge, da bi morali vsi proizvajalci, da bi blago po kakovosti ustrezalo, sprejeti predvojne standarde za porcelan in keramiko široke potrošnje, ki jih uporablja keramična industrija Ljuboje, dalje da bi se izboljšala kakovost in znižale cene, da bi posvetili pozornost izgledu, obliki in barvi posode, da bi pripravili tovarnam, naj izdelujejo 70 odstotkov rebraštih in 30 odstotkov gladkih krožnikov z močnejšim robom ter blago samo I. in II. kakovosti. Trgovina sicer sprejema odločno stališče proizvajalcev, da izdelkov sanitarne keramike ni treba uvažati, ker so naši res dobri.

To so samo nekateri odlomki iz pisma Strokovnega združenja keramične industrije in rudnikov FLRJ, ki jih je te dni poslalo vsem trgovskim zbornicam in nekaterim državnim organom, da bi naposled uredili vprašanje porcelana in keramičnih izdelkov za široko potrošnjo. Položaj je tako težaven, da zahtevajo proizvajalci več sestankov s trgovino, na katerih bi resno spregovorili o uvozu izdelkov sanitarne keramike, dalje keramičnih ploščic, posode za gospodinjstvo in hotelinstvo, laboratorijske posode itd. En tak sestanek je sklican za 6. september na zagrebškem veleštvu, kjer bo tudi majhna razstava domačega porcelana.

ALI UVOZ FORSIRAMO?

Samo hotelinstvo in gospodinjstva vedo, kako redko vidijo v naših trgovinah lepe garniture posode ter skodelic za čaj in kavo, dalje skled za juho, lončkov in drugih izdelkov iz dobrega porcelana. Pred vojno smo blago te vrste cenili po tem, ali je bil na dnu yaze, krožnika ali pladnja pritisnjen žig z znanim »Made in Japan« ali »Made in Tschechoslowakei«, po vojni, ko teh izdelkov nismo uvažali, pa kaj podobnega ni bilo moč najti. Da bi se rešili uvoza, smo takoj zgradili več tovarn porcelana, ki so v začetku znatno prispevale k potrošnji, tako da so bile izločbe po trgovinah polne skromnih, vendar zelo potrebnih krožnikov. Emajl

BELEŽKA

NEPRAVILEN POSTOPEK s starim borcem

Morda ne bi naša krivica, ki se je zgodila tovarišu Danetu Dohtarju odmevala v našem čustvenem, če ne bi bili pri zadevi, ki se je začela pred nekaj meseci, značilni dve stvari. Namreč — komu se je zgodila krivica in zakaj.

Dane Dohtar je star partizan, invalid, dvakrat odlikovan. Kot strojnik je bil dalj časa zaposlen v zdravilišču, kjer je sedaj Zavod za rehabilitacijo invalidov. Razen s svojimi poslom se je ukvarjal tudi s političnim delom, deloval v organizaciji Zveze borcev, v zdravilišču pa je bil tudi sekretar organizacije ZK. Kot tak ni bil slep za nekatere napake, ki mu jih bilo treba v zdravilišču odpraviti in o katerih je govoril tudi na sestankih in osebno upravitniku. Med drugim je menil, da ustrezno zdravilišče ni smelo uporabljati za stanovanje sob-namenjenih za paciente, kadrovska politika bi morala biti boljša; ni se mu zdelo prav, da službe v zdravilišču ni dobil neki invalid in bivši partizan, temveč človek, ki je prišel iz zapora itd.

Upravitnik Komradju odkrivanje teh nepravilnosti ni bilo povšeči. Postopek, ki naj bi pomagal odstraniti neljubega uslužbenca, je bil zato kaj preprost. Dane Dohtar je bil poklican pred disciplinsko sodišče ter takoj odpuščen iz službe, češ da se je pred leti »okoristil z lastnino zdravilišča, ki je z raznim odpadnim materialom, z nekaj čevlji za vodovod in drugimi malenkostmi, ki jih je prinesel v »Odpadu« oz. odpeljal na domačjo hišo, ki je bila med okupacijo poseljena. Zagovor, da je »Odpadu« prinesel v glavno stano hišo s karoserije za motor, ki je bil njegov lastnik in je nekaj odpadkov iz zdraviliške delavnice, in dalje, da mu je čevlji odpeljal na dom starejši prejšnji upravitnik, ni Dohtarju pred disciplinskim sodiščem pomagalo. Delo je moral pustiti, čeprav ima precejšnjo družino in čeprav Okrajno sodišče v Celju do takrat svoje besede še ni izreklo. Pač pa jo je izreklo mesec dni kasneje, ko je Dohtarja na osnovi dokazov in prič polpomena opristilo sicerne obtožbe in krivde.

Tisti, ki so Dohtarja neobzirno več let, in vedel, da to ni človek, ki bi moral, če vidi v kolektivnu, katerega član je, napake in nepravilnosti, je bilo takoj jasno, da je upravitnik privedel na dan dve leti stare »prekrške«, ki jih redno sodišče ni smatralo za kaznive, samo zato, da bi se ga iznebil. Ker ni čakal končne razsodbe sodišča, je to tudi dosegel, vendar pa ne bi bilo prav, če bi pri tem ostalo. Gre za dobro ime človeka, ki se je od spomladi 1942 pa do konca vojne boril s partizani, bil dvakrat ranjen in je sedaj invalid. Hkrati pa gre še za nekaj drugega. Če se hoče podjetje nebiti človeka v zagovorom, ki je pred rednim sodiščem nitičen, nekaj na more biti v redu. Vsekakor bi moral nadrejeni forum tako stvar preveriti.

Ni bil namen tega članka, da bi na splošno zagovarjali starega partizana, ne glede na njegovo pravilno ali napako ukrepanje. Toda strinjamo se s tovarišem Dohtarjem, ki je v svoji pritožbi na krivično razsodbo disciplinskega sodišča, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli sodišče podeljevalo. Pravilno se mi zdi, da sem se kot član ZB obrnil na svojega organizacijo, ko je izgubil službo, zapisal: »Kar zadeva moje sodovanje v NOV in trditve sodišča (disciplinskega — pri zdravilišču), da sem izrabljaj zaslug iz NOV, smatram, da jih nisem izrabljaj. Vendar pa ne dopuščam, da bi jih katerokoli

Balzacove »Okrogle povesti« njeni izdajatelji in kritiki

So stvari, ki jih lahko sprejemo s pohvalo ali grojo in v obeh primerih — vsaj za se tako — imamo svoj prav, ali po čem: ena in druga stran medalje. Hvalilne, včasih že nasprotujoče si misli je mogoče zabeležiti tudi ob Balzacovih Okroglih povestih, ki so te dni izšle pri Slovenskem knjižnem zavodu.

Balzac je slovenskemu bralcu dovolj znano in priljubljeno ime, tako da naše založbe vse česse segajo po njem. Nekatera njegova dela smo dobili že v poznih letih. Malo težje in počasneje pot so nastopile pri nas edinele njegove Okrogle povesti. Za tisk so bile pripravljene že pred vojno, toda prevajalec ni mogel najti založnika, ki bi bil pripravljen sprejeti to »sumljivo robo«, strah pred dolino sentiljorjansko je bil še vedno upravičen.

Danes, se zdi, je premagan Okrogle povesti so izšle v izdaji, ki po svoji razkošni opremlitvi, ilustracijah in tisku predstavlja svojevrsten unikum na povojnem slovenskem knjižnem trgu. Svojevrsen unikum za leposlovno knjigo v povojnem času predstavlja tudi cena Okroglih povesti — 4000 din, (numerirana, bibliofilska izdaja — 5000 din — je bila razprodana že prve dni), številka, ki je sama po sebi nosi nevarnost in morda delno upravičenost, da bo kritik v današnji, malce nervozni psihozi in ob nenahem, že vsakdanjem odmiču ljudske popevke o predragi knjigi, to razkošno publikacijo odklonil z motivacijo, da bi tako opremo prej kot Okrogle povesti zaslužila druga, vrhunska dela svetovne literature.

Nihče si ne dela utvar, tudi založba ne: »Okrogle povesti« v tej opremlitvi niso ljudska izdaja, te knjige si povprečni delovni človek res ne more privoščiti. Zdi se mi pa, da prav s tega stališča knjigo odklanjati ni povsem upravičljivo. Mnenja sem namreč, da v tem malce grešimo, da rahljamo banaliziramo, ali vsaj preveč poenostavljamo problem knjižnega trga. Nelagodno dejstvo je namreč, da naše založbe pošiljajo danes na knjižni trg več knjig, kot jih more in finančno zmora konzumirati naš delovni človek. Tako tudi odlična dela — kol sem pred kratkim že pisal —, pa čeprav niso draga, se niso našla predvidenih kupec in morda tudi ne bralcev. Mislim namreč, da zapademo včasih v neke vrste sentimentalnosti in da ob gestu »knjigo delovnim ljudem« pozabljamo na realne možnosti teh ljudi.

Ce pustim ob strani ta razmišljanja: Okrogle povesti so kljub svoji visoki ceni našle razumevanje pri tisknem delu našega občinstva, ki po svojem življenjskem standardu to knjigo premore. Vse kaže, da

knjiga ne bo »obležala«, stvar, ki tudi ni brez pomena, posebno če pomislimo, da so take usode deležna številna, predvsem sodobna domača dela.

»Okrogle povesti« obsegajo 30 svojevrstnih novelic in črtic, ki spominjajo na Boccacciovega »Decamerona«, le da so bolj prozne, kratkočasnejše in duhoviteje, čeprav literarno-zgodovinsko manj znamenite in tudi manj pomembne, vendar nekako bližje, kolikor nam je pač bližja Balzacova doba od zgodnje renesance. Balzac je te svoje male umetnine ozari z vsem, kar je zmoglo njegovo pisateljsko pero. Njih vsebina je sicer »skočljiva«, rahlo popoprana, kot pravi in se že v uvodu opravičuje avtor sam, vendar Balzac je umel te kočljive, rahle, včasih tudi že krepko popoprane povesti o lepih kurtizanah in sladostnih starih — cerkvenih in posvetnih veljakih — odeti v obliko in povzdigniti s stilom, ki jih poplemenitujeja, dvigata v umetnino, ki nima nesar opravičilo s pornografijo, ki ji je spolzlost namen in izhodišče. V Balzacovi dobi — za marsikatero deželo in družbo velja to tudi še danes — so »Okrogle povesti« poleg prijetnega branja pomenile tudi močan udarec zlagani morali najvišjih predstavnikov cerkve in posvetne oblasti, saj sta dobrodušnih posmeh in prešerna ironija, s katerima se Balzac prav v teh povestih tako spretno bje, orožje, ki težko zgreši svoj cilj.

Slovenecem je »Okrogle povesti«

prevedel danes že pokojni pesnik dr. Anton Debeljak. Malce čudaski, segavi naturi Antona Debeljaka so bile Balzacove dobrodušne povesti prav gotovo primerna hrana, in nič čudnega se mi ne zdi, če sodijo prav »Okrogle povesti« med najboljše, kar je Debeljak ustvaril v svojem dolgem prevajalskem delu. Res da je mogoče očitati Debeljaku to ali ono muhavost, bizarnost in izbiri besed, moramo pa mu na drugi strani priznati, da je njegov prevod kot celota izredno uspešno delo. Ne samo Balzacova vsebina, tudi Debeljakove, včasih že kar presenetljivo duhovite prevajalske kombinacije in iskriivi obrati nam pribijajo smeh, predvsem pa nam knjigo približajo. Že površno branje dokazuje, da je Debeljak vložil

JOZE POHLEN RAZSTAVLJA V MALI GALERJI

Pretekli teden je bila v Mali galeriji na Titovi cesti otvoritev razstave akademskega kiparja JOZETA POHLENA iz Kopra.

Joze Pohlen sodi med mlajše slovenske likovnike, v generacijo, ki je v povojnih letih obiskovala in absolvirala Akademijo likovnih umetnosti v Ljubljani.

Pohlen je zapustil Akademijo pred štirimi leti, zdaj živi v Kopru in ponuja risanje na italijanski gimnaziji. V poslednjih štirih letih se je udeležil nekaterih državnih razstav, imel pa je tudi še samostojno razstavo. Na Koprskem je postavil že nekaj spomenikov, na svojih razstavah pa je shudil največ pozornosti z drobno plastiko.

delo vse, kar je zmogel. V celi vrsti rešitev se srečujemo s prijemi, ki so nam znani že iz njegovih originalnih pesmi, često uporablja rimo, ki ima v tej prozi približno isti prizvok, kot notranja rima v originalni Debeljakovi pesmi, in ima skoraj v vseh primerih sinonični pomen, (razburil in podkuril je kri, ogaril in steparil je), prav tako se često srečujemo z asonancami, ki so posebno prijetne tedaj, kadar so združene s pojmom ali rečkom, podobnim tistim, ki jih poznamo iz zaklada ljudske govornice, kot n. pr. pri krstih in krstah je šeskal.

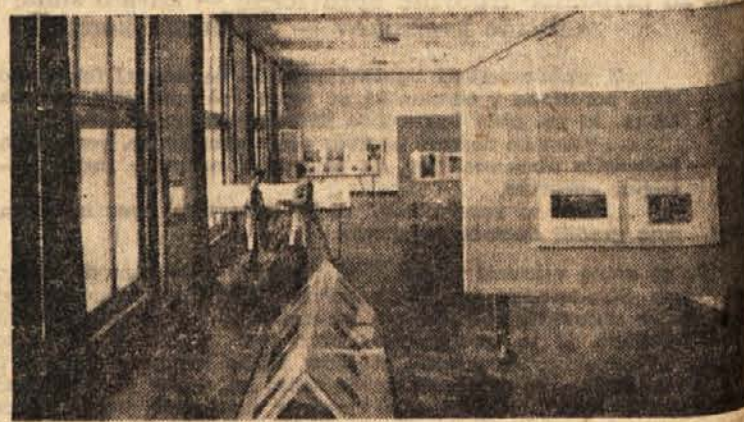
Debeljak, ki je staro, Rabelaisovo francosčino prevedel v sodobni knjižni jezik, je v Okroglih povestih ustvaril svojevrsten žanr, ki so prav dobro ujema s stilom in vsebino originala.

K razširjenosti in priljubljenosti Balzacovih »Okroglih povesti« so nemalo pripomogle izredno posrečene ilustracije Gustava Doréja, ki krase tudi slovensko izdajo. Z manj srečno roko je poleg Doréja z ilustracijami in številnimi vinjetami zastopani Elko Justin, ki pa mu gre vse priznanje za originalno in okusno notranjo ter zunanjo opremo, ki je njegovo delo.

Kratek informativen uvod na posebnem vložku je napisal Božidar Borko, opombe k posameznim povestim in nekoliko obsežnejšo bibliografsko in biografsko beležko o avtorju pa je prispeval prevajalec sam.

G. ZLOBEC

CIKLUS PREDAVANJ V ZVEZI S I. MEDNARODNO RAZSTAVO GRAFIKE V LJUBLJANI

Odbor za organizacijo I. mednarodne razstave grafike je sklenil skupno z Umetnostno-zgodovinskim društvom prirediti vrsto predavanj, ki naj občinstvu osvetli zgodovinski razvoj grafike in njeno današnjo vlogo v likovnem življenju. Člani umetnostno-zgodovinskega društva in nekateri umetniki so se ljubeznivo odzvali temu vabilu in tako bodo v septembru sledoča predavanja:

- 5. septembra ob 20. uri: dr. France Stele, akademik in univ. profesor: »Zgodovinski razvoj svetovne grafike do današnjih dni«.
- 8. septembra ob 20. uri: dr. Emilijan Čevc, strokovni sodelavec Slovenske akademije znanosti in umetnosti: »Slovenska grafika«.
- 12. septembra ob 20. uri: Jellava Čop 16, predavateljica na Akademiji upodabljalnih umetnosti: »Razvoj sodobne svetovne grafike«.

15. septembra ob 20. uri: Branko Rudič, ravnatelj Umetnostne galerije v Mariboru: »Sodobna svetovna grafika«.

18. septembra ob 11. uri: Božidar Jakač, akademik in profesor na Akademiji upodabljalnih umetnosti: »Tehnike sodobne grafike«.

22. septembra ob 20. uri: Luce Marnas, asistent seminarja za umetnostno zgodovino: »Smerni v sodobni grafiki«.

25. septembra ob 11. uri: Zvezka Kržišnik, sekretar odbora za organizacijo I. mednarodne razstave grafike: »I. mednarodna razstava grafike v Ljubljani — rezultati in perspektive«.

Vsa predavanja bodo v Moderni galeriji, deloma s sklopičnimi slikami, deloma ob razstavljenem materialu.

Prva mednarodna grafična razstava v Mariboru

Tudi Maribor bo imel svojo — čeprav znatno bolj skromno — mednarodno grafično razstavo, ki se bo

začela danes, 4. septembra, ob 11. uri kakor navadno, v Umetnostni galeriji Strossmayerjeva 6.

Razstava je prišla iz Svite, njej so najbolj zastopani svjetski umetniki, ki so se jim priključili tudi neki gostje, povečini iz Francije. Razen tega bo razstavljenih šest holandskih in osem ameriških slikov. Temu razstavnemu materialu se beograjski grafični kolektiv ART (prek katerega je razstava prispevala Maribor) priključil še petnajst izbranih jugoslovanskih slikov. Vsi imajo isti format — manjši mednarodni, po tehniki prevladuje danes zelo priljubljena barvna litografija. Vsekar razstava te vrste ni samo toliko mika, ravno v vrstnem navedenju je danes opaziti podobne smeri in celo podobno motiviko po vsem svetu. Mogli bi slutiti, da pomeni taka notranja sorodnost neko podobno reagiranje na dogajanja sodobnosti, pa čeprav ni zvezo lahko opaziti in čeprav se izredno dobi umetnik tu pa tam v preostek razumljivih simbolih. Na razstavi sicer nikakor ne prevladujejo ekstremisti, kar je mogoče po svoji značilnosti. Vsekar je razstava te vrste skrajno pomembna za Maribor. B. R.

REKTORJI VZHODNOSLOVENSkih UNIVERZ in dražljive ske tehnične visoke šole so predlagali zahodnonemški rektorji univerz, da bi se skupno postavili o ukrepih, ki bi služili razvoju enotnega univerzitetnega študija.

NAJBOLJŠA MLADINSKA KNJIGA V FRANCIJI. Razpisnišče desetorice dečkov v starosti devet do štirinajst let je izdala knjigo letošnjega leta v Franciji roman Paula Bernarda »Kor brez glave«. Bernard je bila predeljena velika književna nagrada »Salona delinstva« v znesku pol milijona frankov.

RAZSTAVO MANIRIZMA so odprli v amsterdamskem Rijksmuseum muzeju.

500 VZORCEV
RAZNIH VIN
EVROPSKIH
DRZAV
PET STO
POKUSENJ

VINOGRADNIŠKI
IN KLETARSKI
STROJI

Strokovni filmi itd.

25% POUŠT NA TELEVICI

I. MEDNARODNA
RAZSTAVA VIN

GOSPODARSKO
RAZSTAVIŠČE
LJUBLJANA
RTVOVA CESTA 8

1945 Srečanja z umetniki-partizani 1955

KARLO RUPEL O domačem umetniku, ki nima občinstva, in o Koncertni direkciji, ki je prešla na komercialne temelje

Mojstrov delovna soba. Nobenih nepotrebnih predmetov, a tudi nič potrebnega ne manjka. Vsaki stvari je odmerjeno prav toliko prostora, da se lahko udobno uporablja. Učelnik te ureditve: vitis zadržane elegancije. Tu smo v vzdušju smotrnega in sistematičnega dela.

Na steni ob oknu visita v okvirjih in za steklom dva dokumenta. Prvi: fotografija Rupla kot mladega violinista z njegovim staslim učiteljem Otakarjem Sevcikom, s Sevcikovim lastnoročnim posvetilom. Drugi: LICENCE DE CONCERT paritske Ecole normale de musique.

Karlo Rupel živi in dela v svetu glasbene reprodukcije in posebej violinske igre. Je eden od pionirjev solistične koncertne violinske igre pri nas. Področje, za katero je na splošno med občinstvom precej zanimanja in o katerem se dosti govori. Saj je »specifična težava« tega dela v krogu vseh kulturnih prednost znana. Glasbeno reprodukcijo in koncertno življenje se razrača s svojimi zadnjimi odcepki v sleherni dom, kjer muzicirajo v domačem krogu, poslušajo radio, pošiljajo otroka na glasbeno šolo.

In vendar je to področje na svojih visavah, tam, kjer je kulturno, kjer se dosežajo odlični rezultati in usmerja razvoj, obenem precej odmaknjeno pogledom od zunaj. Ni jih mnogo, ki bi imeli tako globok vpogled v te razmere, da bi o njih lahko res stvarno in kompetentno sodili. Karlo Rupel, koncertant, redni profesor Akademije za glasbo, predsednik Društva glasbenih umetnikov, je nedvomno eden teh ljudi.

Zato mi je bilo srečanje z njim priložnost za razgovor o starih, o katerih se sicer dosti govori, pa so mnenja o njih tako različna, kolikor je glas, ki jih presoja. Napravim si načrt, da bom začrtal v upraskanjih najprej kirše in nato vedno ožje kroge.

»Kako gledaš na stanje violinske igre v Jugoslaviji, bodisi v reprodukciji, bodisi v ozgoji?«

»Dokler je živel Václav Huml, je bil glavno središče jugoslovanske violinske igre, zlasti pa pedagogike v Zagrebu. Huml je vrgel v 40 do 50 letih svojega delovanja zares imponirano jalango violinistov. Zagrebški violinisti so v glavnem vsi Humlovi učenci. Sedaj, po njegovi smrti, sta v Zagrebu stopila na njegovo mesto kot pedagoga njegova učenca Pinkava in Schönova, a na beograjski akademiji delujeta dva druga njegova učenca, Marjanovič in Tokškov. Vsi ti dosežajo prav lepe rezultate. Kar se tiče Slovenije oziroma Ljubljane, je ostala na področju violinskega pouka v razliki z Zagrebom in Beogradom v glavnem izven optiva Humlove violinske šole. Našo violinsko pe-

dagogiko je postavil, kot znano, na trdnih osnovah Jan Stais, in vsi, ki smo študirali v Ljubljani v njegovem času, smo šli skozi njegovo šolo. Vendar smo slovenski violinisti študirali naprej pri različnih mojstrih in smo individualno zelo različno šolani. To je za položaj pri nas značilno.

Te razlike med Zagrebom in Ljubljano se poznajo tudi v izva-

jatstvu. Profesor Huml je bil zelo avtoritativen pedagog, ki je svoji močni osebnosti podarčal učencem individualnost. Njegovi učenci so se težko osvojali odvisnosti od njega še celo, kadar so že dostudirali in si težko pridobivali samostojnost. Nerodko so se še po absolutoriju obračali nanj po nasvetu. Toda ta avtoritativnost Humlove šole ima za posledico kader odličnih violinistov, ki so vsi vzgojeni strogo enotno. Tako imajo v Zagrebu res lep nivo in izrazit, enoten stil violinske igre.

Prav lo pa so pogoj za lep razvoj ansambelske igre. Humlova šola je dala proovrsten kader ansambelskih violinistov. Zato je v Zagrebu godalna ansambelska igra na zelo visoki stopnji. To se pozna že v njihovem simfoničnem orkestru, ki je v godatih bolj homogen kot n. pr. nas, zlasti pa se izraža v Janigrovem ansamblu Zagrebških solistov. Tak ansambel danes v Ljubljani ni mogoč. Tako Zagreb v ansambelski igri odločno prekaša Ljubljano.

Obratno pa lahko rečemo, da Ljubljana danes prodira v solistični igri. To se vidi na študentskih in jugoslovanskih glasbenih konkurzih. Na zadnjem glasbenem tekmovanju v Skoplju je bil Dejan Bravničar edini, ki je uspel.

Iščoč v mislih še nadaljnjih potrdil upravičenosti te, za Ljubljano prijetne sodbe, se spominjam še učenci uspehov, ki jih dosežajo v učenci obeh naših glavnih violinskih pedagogov, profesorjev Rupla in Pfejlerja: na uspeh Ruplovega učenca Bravničarja letos v Llangollonu, na Pfejlerjevega učenca Igorja Ozima. Poprosim mojstra, da naj pove še kaj več

o perspektivah violinske igre na Slovenskem.

»Perspektive so ugodne. Pred vojno so bile razmere v našem godbeništvu take, da niso dajale nobenih spodbud. Danes je to bistveno drugače in boljše. Kljub vsem težavam.

Omenil sem, da godala v našem simfoničnem orkestru še niso na tisti visini kakor v zagrebškem. Cutijo se individualne razlike v solanju od igralca do igralca. V opernem orkestru je stanje še manj idealno. To se bo sčasoma popravilo, s tem nočem reči, da naša orkestra nista dobra. Toda če želimo, da bi naša glasba napredovala, mislim, da moramo gledati na stvari s stališča absolutne kvalitete. Nas ilharmonični orkester bi bilo treba za dosego popolnega zvoka v godalni skupini tudi številčno pomnožiti. Idealno bi bilo, da bi imeli v violinah kakih 14 primov, 12 sekundov in sorazmerno toliko v violah, violoncelih in basih.

Pred kratkim se je razvedelo, da se snuje pri Radu nov orkester. To bo polemikem za treh ljubljanskih orkester, a pred vojno smo lahko govorili o enem. Če bo ustanovljen, bo to zelo pozitivno. Kot slišim, bodo vanj sprejemali mlade igralce, tudi take, ki še študirajo. Ti se bodo tu vsigajali v orkestrski igri, se pripravljali tudi za vstop v ilharmonični orkester. Paradokso pa je, da bodo honorarji v tem novem orkestru baje višji kot v ilharmoničnem.

»Prej si omenil današnje težave. Ali bi mi kot predstavnik reproduktivnih glasbenikov hotel povedati nekaj o tem, s kakšnimi težavami se borijo?«

»Za nas, glasbene umetnike, je eno najvažnejših vprašanj koncertna politika. Medrepublika gostovanja jugoslovanskih koncertantov so se uredila do pred nekaj leti po načelu koncertne zamenjave umetnikov med republikami. Danes ta princip zamenjave ne velja več — razbil se je na denarnih vprašanjih — in umetnik je navezan na to, da se uveljavl v prosti konkurenci, zlasti v konkurenci z inozemskimi koncertanti. Rezultat tega je v vseh jugoslovanskih republikah enak, in sicer ta, da domači umetnik, poprečno govoreno, malo nastopa. Domači umetnik nima publike. Kakor v Ljubljani, tako tudi v Zagrebu in Beogradu nastopajo večinoma tuji.

V tem položaju se čuti potreba, da bi bil glasbenemu umetniku na razpolago neki organ za zastopanje teh njegovih interesov. Danes naš reproduktivni nima agencije, ki bi tako skrbela za njegove interese, kakor na zapadu privaten impresarijski skrbi za svojega klienta. Imamo Društvo glasbenih umetnikov, a ono tega ne more, ker je kot društvo dolžno enakomerno skrbeti za vseh svojih 70 članov. Ti posli, pri katerih je vedno v ospredju vprašanje kva-

RÁFAEL AJLÉC

NAŠA SOLA

Za boljši uspeh v šoli

Danes se, draži bralci, nekoliko ustavimo ob najpomembnejši kulturnozgodovinski ustanovi — šoli. Šola je tista, ki vsakega državljanca osončno ošestranjsko oblikuje. Nudi dobo vzgojo in izobrazbo.

Cilji šole v socialistični družbi so jasni: vzgojiti ošestranjsko razgledanega človeka.

Solska reforma bo v bodočnosti dala pravih in dobre temelje nosi in obvezni enotni šoli, ki bo približala učenca življenju in mu dala trdne temelje osonne — splošne izobrazbe, s katero bo lahko nadaljeval poklicno usmeritev. Njuna namena govorita o reformi, ki je široko in aktualno prapranje, pri katerem bi morali sodelovati prav vsi državljanji.

Raje bi spregovoril o delu otroka v šoli. Ravnanje je izšla uredba, ki dovoljuje, da se otrok vpiše v prvi razred osnovne šole že v dovršenim šestim starostnim letom.

Mnogi starši želijo otroka čim prej dati v šolo, že dve leti prej ga pripravljajo in mučijo z računanjem in branjem ter pisa-

njem. Kako neumno! Otroku ukradejo prelesto otroško dobo, v kateri doživlja pravičen svet. Mnogokrat mu tako že zgođaj ubijejo veselje do dela v šoli. In še nekaj. Otroci, ki že mnogo zna, se potem v prvem razredu dolgočasno in osi metodični prijem, ki podpirajo razvoj učenčevega mišljenja, so zanj silno zabavni. Tudi druga nevarnost je: Se prej primer: Oče se hoče pobahati s pletenim sinkom Tončkom: »No poej, toliko je dvajset manj denet, dve sto manj sto itd. itd.« Tonček vse lepo zdrdža. Vmešam se: »Tonček, priden si! Pokaži na prste: devet manj frit! In on me debelo pogleda ter obstane. Lep dokaz za mehanično priučen računanja, kar vodi v šoli do najbolj nevarnega verbalizma ali domače guljenja, ki zanemarija najpomembnejšo funkcijo človekove dejavnosti — mišljenje. »Tonček, bi že rad v šolo?«, ga vprašam. Kar skremži se mu obraz in hlipavo odorne: »Neeeee! Oče mi že sam pojasi: »Vse zna, a v šolo ne mara!« Nič čudnega, saj ga doma mnogokrat mučijo

s stoarmi, mnogo pretežkimi za razvojno dobo in stopnjo otrokove zmogljivosti.

Kaj je otroku potrebno, da ga lahko vpišemo že s šestim starostnim letom? Otroci mora biti telesno in umsko razvit. Ustavimo se ob drugem! Kdaj je umsko razvit? Rad poslušaj pravljice in jih na najpreprostejši način, v nekaj stavkih — seveda mu pomagamo z vprašanji — zna obnoviti. Važen je dober spomin. Najvažnejše pri vsem pa je sposobnost daljše koncentracije, ki jo otrok v šoli nujno potrebuje.

Irena lahko in pazljivo poslušaj pravljico dvajset minut, z didaktičnimi igračami se igra dalje, risbo nariše do konca. Vsi primeri kažejo, da je svoje umske sposobnosti lahko skoncentrirala dalj časa. Ob igri si tak otrok že postavi neki cilj. Če imate takega otroka, ki je poleg tega tudi zdrav, ga brez skrbi izročite šoli.

S šolo se začnejo za našega malčka prve skrbi. Tam mora paziti, doma pisati dajje. Starši, ki so skrbni, se takoj povežejo s šolo — učiteljem — in spremljajo skrbno otrokov razvoj. Ipančku ne gre računstvo. Se doma mu pomagajo in ga bodrijo. Slo bo! Če je otrok že prva leta v šoli prepričan sam sebi, brez potrebe moralne opore doma, ni čudno, če slabo uspeva. Tudi šola ima skopo odmerjen čas in zaradi preobremenjenosti učitelstva nima časa za pomoč umsko manj nadarjenim otrokom.

Učenčev obzorje se vse bolj širi in širi. Otroci zori obojestransko. Ko prestopi četrti razred, doživlja prvo kritično — predpubertelno fazo, ki se vse bolj stopnjuje.

»Dv tega časa se nekako gred radi potujejo starši. Potem pa slabše in slabše. Otroci postane odmaknjen, nagajiv, oblasten, zanima se za Karla Maja, rad gleda filme z napeto vsebino, poslušnost odpoveduje itd. Vse to se silno odraža pri učnem delu v šoli. Pisava postane malomarna, učenje je nerodno, otroci je ali nemiren ali absolutno odsoten.

To dobo morata upoštevati šola in dom. Dobre navade, pravilno običajno. Res je! Ravno tedaj je treba popolnoma vskladiti vzgojo šole z domom. Otroku se morata približati in učitelj in starši.

Najbolj zgrešeno je grobo hrujenje in robanjenje, ki pri pubertelniku nič ne zaleže. Nasprotno! Tak grob odnos nujno narekuje sovraštvo in mržnjo učenca do vzgojiteljev.

Petnajstletna Marija mi pripoveduje: »Kot me je učitelj N. ozmerjal s polepinko in gospodi-

no ter kozo, ga nisem več trpela in še danes besed nisem pozabila! Zanimivo je tudi, da otrok pobeže odnos do vzgojitelja z odnosom do predmeta, ki ga on uči. Potem nam je še bolj jasno, kako zgrešen je tak odnos vzgojitelja. Odnos v tej dobi mora sloneti na pristranosti, ki se kaže v prijateljskem, a vendar autoritativnem približanju otroku, v neprestanem prepričevanju, ki pa mora v poslednji skrajnosti le izzhetati v strogo nepopustljivost in zahtevnost, ki mora biti v skladu z otrokovo zmogljivostjo.

Z grobim ravnanjem dušimo razvoj njegove osebnosti. Nekaj je še starih pedagogov, ki še menijo, da le trda roka in palica narekujejo dobro vzgojo.

Mnogo tako trdo vzgojenih poznam. Toda kako so vzgojeni! Dvoličnejši, ker jih je tako napadil dom in mogoče tudi šola. Otroci se ne sprosti doma — in išče to drugje. Pa to ni današnja tema.

K šoli! Zdi se mi, da je zavzetost ljudi marsikje za šolo vse premajhna. Če šola nima niti primernih prostorov in ne sodobnih učil, niti dobrega učnega kadra, ne more dosegati v delu potrebne kvalitete. Šola mora biti danes, v socialistični družbi, postavljena na prvo mesto, ker začenja in izpolni otrokovo nepopisan list ter ga odključi v družbo.

Zato je dolžnost vseh državljanov, da ji povsem pomagajo. Materialno in vzgojno in zaradi tega vskladijo delo doma s šolo. Kako? O tem več prihodnjč.

Vinko Šmajc

Na šolskem pragu

Lepa kombinéza pomeni marsikateri ženski več kot pa lepa obleka. Slika kaže tri modele kombinéž, ki jih sestavljajo iz vsi- enega blaga in kombiniramo s s cipkami

Da bo spanje slajše

Marsikdo pozna tiste občutke, ki nas navdajajo, ko moramo vsitati neprijetni: glavobol, nezavolženje, slaba delavolženost, nervozna in občutke silne utrujenosti. Če ne to samo izjema, naslednje noči nadicelnamo, kar smo prejšnjo izgubili, a če se ne spečnost vrsti noč za nočjo, dobiva organizem in zlasti živčevje vse boljše okvare.

Kjer je nespečnost vzrok bolezni, odpadejo navesti: te more dajati je zdravnik individualno, kjer pa so vzroki za slabo spanje drugega izvora, jih velja iskati med temi navodili. Če le mogoče, se zvečer izognimo razburjenju, ki najhitreje preneha spanec za nekaj ur ali kar za vso noč. Kdor leže miren in zadovoljen spat, bo gotovo dobro spal.

Samo res udobna postelja nam nudi prijeten počitek. Vsakodnevno temeljito zračenje postelje pripomore zelo veliko k dobremu spanju. Vzglavje naj bo vedno enako visoko in enako mehko, da se mi prilađadi teja glave. Odeja naj ne bo nikakor pretežka, pod njo se spitim, slabo spim in mučijo nas težke sanje. Pozimi seveda slabo spimo, če imamo pretemlo odeje, zato se proti jeseni postopoma topleje pokrivalimo. V toplih poletnih nočeh zadostuje preko rjuhse bombaževnasta odeja, v jeseni prešita odeja, zatem preko te še odeja, s katero smo se pokrivali poleti, v mrzlih nočeh pa bo najprej jetneje in najtrajnejše greda prešita odeja in pernica. Odevi bi bilo podarjati, da se vse drugače spi v brezhibno čistih posteljah, kot posteljah, ki jih le redko preoblačimo ali kjer spanje kratko časi miruje.

Zrak v spalnici je prav tako soodlojujoč pri spanju. Dolce le moramo, spimo v jeseni pri odprtem oknu, pozimi pa v nekurjenih spalnicah vedno, če so vsi, ki v njej prenočujejo, zdravi. Bolniku na ljubo bomo seveda zaprti okno, bo nevarnost, da se sicer še poslabša njegovo zdravstveno stanje. Zaprti bomo okna prav tako tam, kjer prihaja šum in ropot prometna do nas in nam kratki spanje. Takrat pred spanjem naredimo močan preprih, da se zrak dobro spremeša v sobi in vsaj nekaj ur noči ne postane pretežka.

Slabo spi — razen nekaterih izjem — vsaki, ki prepozno ali preveč večerja. Vzak po izkušnjah presodi vna-

prej, kaj mu bo kvarilo spanje, zato se izogne jediti, ki so težko prebavljive ali pa je dovolj zgodaj in se po večerji še zadostno razgiba. To velja zlasti za otroke, ki naj bi večerjali 1-2 uri pred spanjem.

Se ta in oni vzrok je, ki nam kdaj pa kdaj ne da spati. Zadržimo zlo v ko- renini in povrnimo se nam bo blagodejno spanje. Če pa postaja nespečnost vse boljše, poskusimo s čajem za živce. Skodelica močno sladkanih kamilic bo precej pomagala. Mirni živci in sicer na stran — v kolikor je to pač mogoče — pa bo pozdravilo »Lahko noč!« res škodila lahka, okrep- jujoča in vse prekratka noč.

z. g.

»Elektrokovina« Maribor razstavlja na zagrebškem velesejnu nov proizvod »hydromix«, ki bo v kratkem v prodaji za ceno okoli 4500 din. »Hydromix« je izdelan na principu Peltonove turbine, deluje torej na vodni pogon (vodovodna pipa) in je uporaben za vsa mogoča gospodinjstva dela, kot n. pr. seka zelenjavo; sadje itd., meša pijače, itd., pasira, drobi, melje itd.

NAŠE STANOVANJE

UMETNO KOVANI IZDELKI V STANOVANJU

Mnogokje srečamo izdelke umetno kovane obrti, ki imajo

vesnih precejšnjo umetniško vrednost. Izdelke kropsarskih železar-

jev zasledimo mnogokje: to je okovje za vrata in okna, okovje stilsnega pohištva, izobeski napisnih tabel, mreže na oknih, nagrobniki in domovanji naših pokojnih, držajci za vaze, pečelniki, lestenci, okrasni svečniki, obešalniki...

Drobni in veliki izdelki vzbujajo tudi v izložbah »Doma« pozelezen, a po njih segajo le petičnejši domačini in tujci. Večini pa žal le-ti še niso dostopni. Kdo izmed nas pač ne bi rad postavil kamorkoli v stanovanju mizico iz kovanega železa, kot jo vidimo na sliki, in ki ji daje posebno mi-kavnost steklena brusna plošča?

z. g.

Vložimo sadje v kis

Za spremembo vložimo nekaj sadja tudi v kis. Mlasi zato, ker je vlaganje zelo preprosto in v malih gospodinjstvih praktično.

Hruške olupimo, jih razrežemo na štiri dele, odstranimo peške in vse, kar je rjavoga. Polagamo jih v skledo z vodo, kateri dodamo košček limone, da hruške ne postanejo rjave. V čisti kozici zavremo 1 liter vinaškega kisa, nekaj nasekanih žbic, skorjo čimeta, limonino lupino in 1/4 l vode ter 60 dkg sladkorja. V tej tekočini kuhamo hruške nekaj minut, nato pa vroče nalagamo v čiste kozarce. Ko skuhamo vse hruške, zlijemo v kozarce še tekočino in jih takoj prevežemo s pergamentnim papirjem ali mehurjem. Nato pa kozarce postavimo pod odejo.

Tako vkuhamo lahko tudi češnje, ki jih pa pred kuhanjem nabodemo, da se ne slečejo.

Teškočina zadošča za 4 do 5 kg sadja.

DIETA ZA DEBELUŠNE

Debelosti ne moremo zdraviti brez diet. Z nobeno telovadbo, ne z masažo ne moremo doseči večjega in trajnejšega uspeha, če se hkrati ne držimo diet. Za odstranjevanje debelosti poznamo več diet. Važno je izbrati takšno dieto, ki ustrezno zdravstvenemu stanju in ki jo lahko človek dlje vzdrži. Prehajati od ene diete na drugo ne kaže, ker je ta trud zamen. Če dobel človek sklene shujšati, se mora poprej posvetovati s svojim zdravnikom.

Ni sumo važno, kaj in koliko jemo. Napačno je jesti zelo malo zjutraj in zvečer, opolne pa mnogo. Jediti moramo porazdeliti čez dan takole: zajtrk mora biti zadosten, da ne postanemo do kosila preveč lačni. Če se držimo tega, mora biti kosilo nekoliko skromnejše. Večerja bodi lahka in večerjati je treba zgodaj. Sleherma nagitca pri jedi škoduje. Zajtrkovati je treba počasi in v miru. Ta pogoj je treba izpolniti, da bomo lahko dopoldne delali brez utrujenosti in motenj. Po delu ne hitimo na kosilo. Sicer pa to tudi ni potrebno, če je zajtrk izdaten. H kosilu naj pride človek miren, če pa to ne gre, naj pred kosilom nekoliko leže, da se organizem pomiri. Tedaj bo kosilo mnogo laže prebavljivo. Če imate težave s prebavo, je priporočljivo, da po kosilu ležate za nekaj 20 minut (in sicer takoj po jedi) z vročim grelcem na želodcu. V vsakem drugem primeru pa je priporočljivo po kosilu telovaditi. Najbolje je izprehajati se vsaj četrt ure.

Če hočete shujšati, pije čim manj tekočin. Dobro je popiti zjutraj in zvečer skodelico kamilčnega čaja brez sladkorja v kratkih požirkih. Veliko pozornost je treba posvetiti prebavi. Če prebava ni v redu, je zelo težko uspešno držati se diet. Prebavo uredimo s prehrano, po potrebi pa s

kamilčnim čajem. Razna čistilna sredstva niso priporočljiva.

Oglejmo si eno izmed diet za shujšanje, ki jo lahko človek prenaša dolgo in ki je zelo uspešna.

Zajtrk: skodelica čaja brez slad-

Nekaj praktičnega in lepega za naše solarke

Nasveti

Vsem zelenjavam dodajte med kuhanjem malo sladkorja, ki neverjetno izboljša okus.

Večkrat pudinj ni tak, kot bi si ga želeli. Nikoli ne hladite pokritega, posode s pudingom pustite zmeraj odkrite.

Ohrovt in zelje razključata neprijeten vonj po stanovanju, ko ga kuhate. Zato položite nad lonec in pokrovko v več gub zloženo krpo, ki ste jo namočili v vodo, pomešano s kisom. Med kuhanjem krpo še enkrat zmočite.

Rad bi imeli rahle emoke. Narezan kruh vrzite v vrelo vodo, ga takoj odcedite in dobro iztisnite. Sele potem dodajte mleko in jajce, seveda potrebujete v tem primeru manj mleka.

Če vkuhavate sadje v patentne kozarce, se večkrat kakšen kozarec ne zapre. Zato pomočite gumico v beljak, predno zaprete kozarec, in prav gotovo bo dobro zaprt.

Rumenjak se nikdar lepo ne loči od beljaka. Zato ubijte jajce v ljak, beljak bo stekel v kozarec, rumenjak pa bo ostal v ljaku.

Večkrat moramo narezati drobnjak, morda boste to delo bolje opravili s škarjami.

korja, tenak režen praženega kruha, namazan s tankim slojem masla ali marmelade, tričkor pa ne z obema, eno jabolko ali ustrežna količina drugega sadja. Ali pa: skodelica čaja brez sladkorja in porcija kafe iz prosečnih kosmičev, ki jo pripravimo takole: zvečer pomešamo dve žlici kosmičev s 6 žlicami vode. Zjutraj dodamo tej kaši brez kuhanja nariban jabolko ali malo drugega sadja, kavno žličko mleka, malo sladkorja in limone.

Kosilo: 200 gr teletine, jagnetine ali na olju pečena ali pražena piščanca. Dvakrat tedensko lahko jemo namesto mesa mršavo ribo — (sulca, krapiš itd.) solate, kolikor človek želi, tenak režen praženega kruha, eno jabolko ali ustrežno količino kakega drugega sadja.

Večerja: košček mladega sira, solate po volji, štiri do šest biskvitov in eno jabolko ali kako drugo sadje (sir lahko zamenjamo s kislim mlekom).

Da bi v začetku potolažili lakoto, lahko pol ure pred kosilom pojedimo košček krompirja. Greta Koufno

Vrt v septembru

Iskopavanje krompirja je v polnem teku. Gomolje takoj po izkopavanju prebrskamo ter jih pustimo osušiti in ohladiti v zravnem prostoru. Pri vlaganju v klet jih posipamo s apnenim prahom, oziroma s kakšnim drugim sredstvom, ki preprečuje gnitlobo. Krompir, ki ga je močno napadla krompirjeva plesen, pa ga želimo imeti za seme, pustimo še nekaj časa v zemlji, da glivični trosi propadejo, preden utegnemo okužiti gomolje. Iz istih razlogov krompirjevo, ki dni pred izkopom gomoljev pokosimo, ako ni sama prej dozorela. Lisasti gomolji so še napadeni in jih je treba ločiti od zdravih.

Na prazne gredice sejemo drugi obrok motovilec in spinacea. Proti koncu meseca, ali celo v oktobru za vsak slučaj lahko posejemo še tretji obrok, da nas kakšno posebno zimsko

vrema ne bo iznenadilo. Tudi zimsko solato posejemo vsaj v dveh obrokih. V jeseni prav dobro uspeva mesečna redkivca, zato jo je vredno spet sejati. Ako imate na vrtu zaprlo gredo, boste s lahkoto vzgojili odlično zgodnje sorte solat glavičev. Pazite le, da bodo imela dovolj zraka in vlage. Kozjak je izvrstno nadomestilo za čebulic spomladaj (marca in aprila), lahko pa ga uporabljamo tudi kot prigrizek h kruhu in mesu. Ponokod imajo ameriški kozjak, ki je še zgodnejši in milejšega okusa. Sadi-mo ga kakor navadni kozjak; šalotko in zimski česen, profi kouce septembra ali v prvi polovici oktobra. Vse, razen motovilec, sejmo v vrste, da bo obdelava zemlja lažja.

Endivijo večimo samo za sproti in samo v suhem vremenu. Ako večimo v mokrem vremenu, ruda gnije. Zelenolistna zimsko endivija ne večimo in jo pustimo kolikor mogoče dolgo zunaj. Razpokane in nagutne zeljne glave očistimo in traseemo v kiselu zelju za takojšnjo uporabo.

V sadovnjaku obereemo srednje-pozne sorte jabolki in hrušk, medtem ko naj pozne sorte še ostanejo na drevju. Sadje, ki gre v shrambo, moramo obrabiti s največjo previdnostjo, ker sicer rado gnije. Shrambo prej temeljito prezračimo in razkuzimo s apnenim beležem ali z žveplom. Če-pilje pustimo kolikor mogoče dolgo na drevju, ker pridobijo na sladkorju in okusu.

Na okrasnem delu vrta lahko še presajamo trajnice in dvoletnice. Lepi dvoletnici sta zvončica in naprstanec, ki ju lahko sadimo sama ali med trajnice. Tudi narcise, zvonce, žefran in tulipane moramo posaditi. Naskalni vrti še enkrat očistimo pleva in razredčimo pregošče rastline. Z vseh delov vrta še naprej odstranjujmo plevel in ga kompostirajmo. Pridno odstranjujemo plevel zlasti na gredicah, ki mejo na sosedni vrt, ker tudi nam ni všeč, če se plevel s sosednega vrta širi po našem vrtu.

Miha Ogorevc

Letos sodelujejo na zagrebškem velesejnu tudi Rusi. Med drugim so uredili tudi modni paviljon in kot vidite na sliki, prikazujejo prav lepe plašče iz dragocenega krzna.

Tabela medconskega turnirja v Göteborgu po prvi polovici

Table with 22 rows and 22 columns showing chess tournament results. Columns include player names (e.g., PETROSJAN, KERES, SPASKI) and scores.

IV. JUGOSLOVANSKA ALPSKA VOZnja

OSTRA KONKURENCA

Vsi tekmovalci so že na Bledu z izjemo Tržčanov, ki niso dobili pravočasno potnih dovoljenj

Bled, 3. septembra. Vsi tuji vozači, kakor tudi naši so že polnoštevilno zbrani na Bledu. Odpovedali so edino tržaški tekmovalci, ki so danes poslali brzojavko, da zaradi prepozne izdaje potnih dovoljenj ne bodo mogli prispeti. Toda kljub temu je skupno število prijavljenih še vedno visoko. Kajti danes se je prijavilo še nekaj naših vozačev. Tako bo jutri zjutraj startalo vsaj še enkrat toliko Jugoslovancev kot tujih tekmovalcev, kar je nedvomno zelo razveseljivo dejstvo.

in nepoškodovano vozilo, šele na drugem mestu pa brzinska preizkušnja na Rovtarico. Vsakemu tekmovalcu se seštejejo slabe točke z vsake kontrolne postaje (zamuda ali prehitet prihod na kontrolno postajo) in kazenske točke zaradi okvare vozila. Vozač, ki ima v svoji skupini najmanjše število kazenskih točk, je zmagovalec, v kolikor ne prideta na cilj dva ali več tekmovalcev istočasno. V tem primeru odločajo pridobljene dobre točke na ocenjevalni hitrostni vožnji na Rovtarico. Nagrade bodo prejeli prvi v generalnem plasmaju, vsak zmagovalec skupine v hitrostni preizkušnji vožnji na Rovtarico, najbolje plasirana vozačica, najbolje plasirana ekipa tekmovalcev itd.

Tehnična komisija organizacijskega komiteja je smela ves dan polne roke dela, ker je presledovala in prevzemala vozila. Naloga te komisije je, da pregleda, v kakšnem stanju so vozila, in sicer zaradi ocene,

eventualnih poškodb med vožnjo, nadalje ali je vozilo tehnično sposobno za varnost vozača ob naporih, ki jih terjaja dirka itd. Med najimi tekmovalci vidimo večino tekmovalcev, ki so sodelovali na teh dirkah že prejšnja leta. Kajti razen športnega pomena te vožnje je nedvomno tudi izredno važen turistični pomen, ker so vsi tuji tekmovalci bili doslej vedno navdušeni nad lepotami Slovenije. Ker je letos proga še daljša in gre še skozi nove turistične biserne naše dežele, je nedvomno izrednega pomena za propagando našega turizma.

MLADINSKI MEDNARODNI NAMIZNOTENISKI TURNIR

Hrvatska reprezentanca zmagovalec

Opatija, 3. sept. Moštveno mladinsko prvenstvo Jugoslavije v namiznem tenisu je letos osvojila reprezentanca Hrvatske, ki je v finalni premagala Avstrijo s 5:1. Najboljši igralec je bil Jazvič, ki je premagal vse nasprotnike.

PLASMA IN NAGRADA

Za različno od doseganega načina tekmovalca je v letošnjem letu sprememba v toliko, da je na prvem mestu točen prihod na kontrolno postajo

TROBOJ PADALSKIH REPREZENTANC FRANCJE, ITALIJE IN JUGOSLAVIJE

Vodi naša B reprezentanca

Sarajevo, 3. sept. (Tanjug). Trobojni padalski reprezentanci Francije, Italije in Jugoslavije na letališču Butmir pri Sarajevu so danes nadaljevali z drugo serijo skokov na določeni cili z višine 600 m.

Kamparkis v času 14,9 v teku na 800 m je po odličnem finalu prvi prišel na cilj turški rekorder Kočak v času 1:53,5. Naš tekmovalac Hočvar se je uvrstil na četrto mesto. V teku na 200 m je zmagal Grk Georgopolos z rezultatom 22,0 pred Sabolovičem 22,5 sek. itd. Tekmovanje se nadaljuje.

Medconski turnir v Göteborgu

Jugoslovani so tudi danes dobro skakali, posebno člani naše B reprezentance Dobrinčič, Malešević in Levčič. Povprečno so vsi trije skočili manj kot osem metrov daleč od cilja. Najuspešnejši tekmovalac je bil danes državni prvak Danilo Damjanović, ki je skočil samo 4,86 m od cilja in tako prinesel svoji ekipi nad 97 točk.

Göteborg, 3. sept. (Tanjug). Danes je bil prost dan določen za igranje prekinjenih partij. Partija Guimard - Stahlberg iz IX. kola se je zaključila z zmago prvaka v šestdeseti potezi. Partija iz XII. kola Petrošjan - Pilnik se je zaključila z remijem brez nadaljevanja. Partija iz XII. kola Spasici - Bisguier se je končala z zmago Bisguierja v 68. potezi. Rnbar je v 61. potezi premagal Gellerja. Ostale prekinjene partije so še nedokončane.

Seja UO Nogometne zveze Jugoslavije

Tudi Francozi so boljše skakali. Vsi trije so v drugi seriji skočili manj kot 23 m od cilja. Italijani pa niti danes niso imeli sreče. Njihov drugi tekmovalac Enrico Milani se je onevestil davi v letalu, tik preden je skočil. Sam pravi, da mu je postalo slabo zato, ker davi ni nič jedel. Ker se niti po pristanku ni dobro počutil, bo svoj drugi skok izvedel jutri.

Beograd, 3. sept. Na današnji seji upravnega odbora Nogometne zveze Jugoslavije so sprejeli več sklepov. Sklenili so, da se bodo priprave državne reprezentance za tekmo z Nemčijo, ki bo 28. septembra v Beogradu, začele 13. septembra, vendar bodo reprezentanti igrali 18. septembra v IV. kolu zvezne lige za svoje klube.

Po današnjem tekmovalju vodi v ekipnem plasmaju naša B ekipa s 447,93 točkami, drugi so Francozi s 438,25, tretja je jugoslovanska A ekipa s 432,87, na zadnjem mestu pa je ekipa Italije, ki ima do zdaj 267,31 točk.

Sprejeli so sklep o organizaciji dveh mednarodnih konferenc v naši državi: 23. in 24. septembra bo v Beogradu konferenca odbora za srednjeevropski pokal, 19. marca 1956 pa bo zasedal v Opatiji, Splitu ali Dubrovniku Izvršni odbor evropske nogometne federacije.

Prvenstvo vojnih atletskih reprezentanc

Skopje, 3. sept. Danes se je začelo prvo atletsko prvenstvo vojnih reprezentanc držav Balkanske zveze. Sodeluje 115 najboljših atletov Grčije, Turčije in Jugoslavije, med njimi večje število državnih reprezentantov.

Na koncu dopoldanske seje so razpravljali o prošnjah posameznih nogometašev, naj bi jim dovolili igranje v tujih klubih. Glede vseh prošenj so sprejeli načelni sklep, da jim tega ne bodo dovolili.

V današnjem tekmovalju je v teku na 110 m ovire zmagal grški rekorder

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST, DA SE JE PRI DELU SMRITNO PONESREČIL NAŠ DELAVEC IZ ČRNEGA VRHA

ANTON PAVČIČ

POGREB POKOJNIKA BO V PONEDELJEK, DNE 5. SEPTEMBRA

DELAVSKI SVET

GOZDNEGA GOSPODARSTVA MOST NA SOČI

LIGNA advertisement featuring a large stylized logo, a globe, and text: 'Vabimo vas DA SE SEZNANITE Z IZDELKI ČESKOSLOVASKE INDUSTRIJE ZA PREDELAVO LESA IN PAPIRJA, ZNANIMI PO VSEM SVETU v koji LIGNA Zagrebškega velesejma 2. do 13. septembra 1955 TAM PRIKAZUJEMO: LIGNATONE glasbila, LIGNATONE ustne harmonike, PETROF - WEINBACH klavirje, vse vrste papirja ter izdelke iz papirja in lepenke LIGNA ZUNANJETRGOVINSKO PODJETJE ZA UVOZ IN IZVOZ LESA TER IZDELKE LESNE IN PAPIRNE INDUSTRIJE PRAHA II. - VODIČKOVA 41 - ČSR 2535'

IZVOZNI PROGRAM advertisement for ČESKOSLOVENSKA KERAMIKA. Features a map of Europe and a list of 62 export items: SKUPINA 21 ● Kaolin, glina in keramične surovine vseh vrst Brzojavke: KERAMAT PRAHA, SKUPINA 22 ● Prstene barve, cement, strešna opeka, naravni kamen za gradnjo in tehnične namene, izolacijski material itd. Brzojavke: KERAORM PRAHA, SKUPINA 31 ● Brusilne plošče, brusilni papir in brusilno platno, naravni kamen, zobozdravniške in druge brusilne plošče, umetni zobje iz porcelana in umetne smole Brzojavke: KERAMIKA BENATKY N/JIZ, SKUPINA 41 ● Zidne plošče v beli izdelavi in v barvah, podne plošče in mozaik, zidne plošče, stalne Brzojavke: KERASTAV PRAHA, SKUPINA 42 ● Sanitarna keramika kakor umivalniki, stranišča, ženski izpiralniki, koritca iz negorljive gline, fasonirani sestavni deli za kopalnice itd. Brzojavke: HERASAN PRAHA, SKUPINA 51 ● Negorljiv material, šamotni material, dinas, kemijska kamenina, bazaltni izdelki, kmetijska kamenina itd. Brzojavke: REFEMAT PRAHA, SKUPINA 52 ● Elektrotehnični porcelan za nizko in visoko napetost, porcelan za inštalacije, laboratorijski porcelan, tekstilni porcelan, valovite in ravne plošče iz azbestnega cementa, cevi iz azbestnega cementa Brzojavke: TECHNOKER PRAHA, SKUPINA 62 ● Porcelan in kamenina za gospodinjstvo, okrasni porcelan in kamenina, izdelki iz oniksa Brzojavke: PORCELA PRAHA

ČESKOSLOVENSKA KERAMIKA

ZUNANJETRGOVINSKO PODJETJE ZA IZVOZ IN UVOZ KERAMIČNIH IZDELKOV

PRAHA - ČSR

OBISČITE NAS NA ZAGREBSKEM VELESEJMU!

D NE V N E N O V I C E

Naslednje zrebanje jugoslovanske loterije bo 10. septembra v Postojni. Srečke jugoslovanske loterije so v prodaji do dneva zrebanja, na sam dan zrebanja pa srečk v prodaji ne bo.

PUTNIK SLOVENIJA
Vsi izletniki za Dunaj naj izvrše dokončna vplačila do 5. septembra, za Pariz pa do 10. septembra.

GOSTOVANJE VESELIH MARIBORČANOV
na 1. mednarodni razstavi vin 3. in 4. sept. dneвно ob 19.30 in 21. uri

Obveščamo vse visoko kvalificirane in kvalificirane električarje, da se pripravijo na Elektrotehniško društvo LRS, Ljubljana, Erjavčeva c. 11

Pri vseh poštnih uradih in tudi pri vseh pismonoših lahko odslej kupite srečo jugoslovanske loterije in vnovčite izžrebane dobitke do 100.000 din.

GLEDALIŠČA
SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Plečco teatro iz Milana, eno prvih svetovnih gledališč, bo gostovalo 15. in 16. septembra v ljubljanski Operi

REPERTOAR
Sentjakobsko gledališče v Ljubljani razpisuje abonma za sezono 1955/56.

ZAHVALA
Vsem, ki ste našega draga moža in očeta
Ljubomira Šalabaliča

ZAHVALA
Ob prerani smrti našega draga
ZVONETA ZUPANČIČA

ZAHVALA
Ob prerani smrti našega draga
ZVONETA ZUPANČIČA

Seznam porok sklenjenih pri MLO

Poročili so se v Ljubljani dne 3. septembra 1955. Novak Ernest, kovnostrugar in Skraba Sonja, šivilja

RADIO LJUBLJANA

Sporočila: 6.05, 7.00, 12.30, 15.00, 19.30 in 22.00.
6.00-6.00 Dobro jutro, dragi poslušalci!

NATEČAJ

Republiški Zavod za napredek gospodinjstva Ljubljana razpisuje natečaj za izdelavo značke Zavoda. Znak, ki naj zajema dejavnost Zavoda, bi so uporabljal tudi kot kvadratni znak, podoben na proizvodne gospodinjstvo, s čimer je izkazana njih preizkušnost glede na gospodinjstvo uporabnost. Znak naj bo enostaven, jasen in izdelan v eni barvi, pri čemer je treba upoštevati njegovo izvedbo v tisku, lesu, kovini, tekstilu in plastičnih masah, v večjem ali manjšem merilu.

ZAHVALA
Ob prerani smrti našega draga
ZVONETA ZUPANČIČA

ZAHVALA
Ob prerani smrti našega draga
ZVONETA ZUPANČIČA

VESTI IZ MARIBORA

DEZURNA LEKARNA
Nedelja, 4. sept. lekarna »Planinka«, Glavni trg 20.
Ponedeljek, 5. sept. lekarna »Pri gradcu«, Partizanska c. 1.

ŠOLSTVO

OLO Maribor - Uprava za gozdarstvo
Na podlagi Temejnega zakona o štipendijah (U. l. FLRJ 33/55) razpisujemo štipendije za leto 1955/56 za 2 študenta gozdarske fakultete, 2 dijake gozdarske srednje šole v Ljubljani, 4 gojence gozdarske nižje šole v Krombergu.

RAZPIS

Uprava Kmetijske šole Lože pri Vipavi podaljšuje vpis gojencev za šolsko leto 1955/56 do 20. sept. t. l.
Pogoji za sprejem so:
1. Dva razreda gimnazije ali šest razredov osnovne šole. Prednost imajo obiskovalci gozdarske šole.

Dijaki dom srednje tehniške šole v Ljubljani obveščajo:

Sprejem gojencev se bo vršil kot sledi: Za prvi letnik TSS 12. septembra 1955, za drugi letnik TSS in prvi letnik moštarske šole 13. sept., za vse ostale letnike TSS in drugi letnik moštarske šole ter Zensko obrtno šolo 14. sept. Vsakokrat od 6. do 14. ure.

ORVESTILO

Glasbeni šola Okrajna Ljubljana (Ljubljana-Siška, Center, Bežigrad, Moste, Vič, Senčič, Polje, Domžale, Mengeš, Kamnik, Medvode in Litija) bodo vpisovale učence za šolsko leto 1955/56 v dneh od 5. do 10. septembra 1955.

DROBNI OGLASI

DVOSEBNO STANOVANJE v centru mesta Maribora, zamenjan za enako v Novem mestu ali v Ljubljani.
TAKOJ KUPIMO 50-100 m ozkotirnih parcel in prevrtilni vagonček.
LEKARNA RAVNE NA KOROŠKEM razpisuje mesto farmacevtskega pomočnika, po možnosti s strokovnim izpitom. Plača po ureditvi, dopolnilna plača po dogovoru. Samsko SPALNICO dobro opremljeno, prodam - cena solidna. Nislov v oglašnem oddelku. Ogled od 14. do 16. ure.

CELJSKE VESTI

CELJSKO GLEDALIŠČE
RAZPISUJE ABONMA ZA SEZONO 1955-1956
Abonmentom se ponujajo v razmerju s priložnostnimi obiskovalci še nove agendnosti: večji popust (10% namesto dosedanjih 5%) in možnost plačevanja v treh obrokih.

ŠOLSTVO

Sola za socialne delavce v Ljubljani razpisuje za šolsko leto 1955/56 vpis v I. letnik
Na šolo, ki traja dve leti, se lahko vpeljejo kandidati, ki imajo popolno srednjo izobrazbo ali drugo po stroki sorodno srednjo strokovno šolo s predpisanim končnim izpitom.

RAZPIS

Uprava Kmetijske šole Lože pri Vipavi podaljšuje vpis gojencev za šolsko leto 1955/56 do 20. sept. t. l.
Pogoji za sprejem so:
1. Dva razreda gimnazije ali šest razredov osnovne šole. Prednost imajo obiskovalci gozdarske šole.

RAZPIS

Uprava Kmetijske šole Lože pri Vipavi podaljšuje vpis gojencev za šolsko leto 1955/56 do 20. sept. t. l.
Pogoji za sprejem so:
1. Dva razreda gimnazije ali šest razredov osnovne šole. Prednost imajo obiskovalci gozdarske šole.

ORVESTILO

Glasbeni šola Okrajna Ljubljana (Ljubljana-Siška, Center, Bežigrad, Moste, Vič, Senčič, Polje, Domžale, Mengeš, Kamnik, Medvode in Litija) bodo vpisovale učence za šolsko leto 1955/56 v dneh od 5. do 10. septembra 1955.

DROBNI OGLASI

KUHARICO, kvalificirano, sprejme takoj Hotel »Vitranc«, Podkoren, pošta Kranjska gora. Služba stalna. Ponudbe na upravo hotela, 3008
MLINSKO PODJETJE Murška Sobotna sprejme težko i minarja z najmanj 5-letno prakso v večjem mlinu in 1 vajenca za mlinarsko stroko s primerno šolsko izobrazbo. 3014
FARMACEVTA sprejme v službo lekarna Bežigrad, Ljubljana, Titova cesta 43. Plača po uredbi in dopolnilna plača. Prošnje poslati na lekarno Bežigrad do 15. septembra 1955. 3000
MIZARSKO PODJETJE s stroji in montažnim poslopjem prodam. Pišite na podružnico »Vjesnik-Borba« Karlovac. 3002
INOZEMSKÉ KNJIGE IN REVIEJE lahko naročite v knjigarni Cankarjeve založbe, Ljubljana - Nebotičnik.
PUBLIKACIJE ZDRUŽENIH NARODOV so stalno na zalogi pri zastopstvu za prodajo publikacij ZN v knjigarni Cankarjeve založbe, Ljubljana - Nebotičnik.

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO »KOMUNA«

Brazilski film
»Sinha Moca«
Tednik »Filmske novosti št. 36«. Predstave ob 16, 18 in 20.30. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Eliane Lage in Ansaimo Duarte. Prodaja vstopnic od 14 dalje, za matinejo pa od 9 dalje.

KINO »SLOGA«

Argentinski film
»Vojna gaučev«
Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Enrico Muino in Francesco Petrone. Prodaja vstopnic od 14 dalje, za matinejo pa od 9 dalje.

KINO »UNION«

fran. Ital. film »Pred potopom«. Brez tednika. Predstave ob 15, 18.30 in 21. uri. Ob 10. uri je matineja istega filma. V glavni vlogi: Bernard Blier in Marina Vladi.
KINO »VIČ«: amer. film »Neumne sanje«. Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20. V glavni vlogi: Ana Maria Ferrero in Rosana Podesta. Prodaja vstopnic v obeh kinematografih od 14. ure dalje, za matinejo pa od 9. ure dalje.
KINO »SOČA«: sovjetski barvni film »Arena pogumnih«. Tednik. Predstavi ob 18 in 20. V gl. vlogi: V. Perelotov in F. Firsov. Danes zadnjikrat. Prodaja vstopnic od 15. ure dalje.
LEJNI KINO »BEŽIGRAD«: brazilski film »Sinha Moca«. Brez tednika. Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic ured pred pričetkom predstave.
KINO »LITOSTROJ«: ameriški film »Julij Cezar«. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic ured pred pričetkom predstave. Danes zadnjikrat!

JESENICE »RADIO«: amer. barvni film »Osamljena ostopaga«. Predstave ob 18 in 20. Dopoldne ob 10.30 matineja mladinskega filma po znižanih cenah. - »FLAVZE«: amer. barvni film »Na Rivierci«. Predstave ob 16, 18 in 20. Dopoldne ob 1.30 matineja mladinskega filma po znižanih cenah. - »KOROSKA BELA«: amer. barvni film »Osamljena ostopaga«. Predstavi ob 17 in 19.
CELJE »UNION«: sovjetski barvni film »Arena pogumnih«. Predstave ob 16, 18 in 20. - »DOM«: brazilski film »Razbojnik«. Predstave ob 16.15, 18.15 in 20.15.
KRANJ »STORZIC«: ameriški barvni film »Pas za pištolo«. Predstave ob 16, 18 in 20. Ob 10 matineja avstrijskega filma »Zasebna tajnica«. - LEJNI KINO »PARTIZAN«: franc. barvni film »Ali Baba in 40 razbojnikov«. Predstava ob 20. - »SVOBODA«: francoski barvni film »Ali Baba in 40 razbojnikov«. Predstavi ob 16 in 18. Ob 20 avstrijski film »Zasebna tajnica«.

KINO »ŠIŠKA«

Ameriški film
»Banditi Korzike«
V glavni vlogi Paula Raymond in Richard Greene. Režija: Ray Nazzaro. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje.

KINO »TRIGLAV«

Ameriški film
»BANDITI KORZIKE«
V glavni vlogi: Paula Raymond in Richard Greene. Režija: Ray Nazzaro. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje

UPRAVA KLINIČNIH BOLNIŠNIC - LJUBLJANA (KIRURGIČNA KLINIKA)

razpisuje
2 mesti za zdravnika na specializaciji iz kirurgije
Prošnje je treba vložiti v personalni oddelk Kliničnih bolnišnic v Ljubljani, Zaloška cesta 2. 3017

RAZPIS

GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE
»GRADIS« V LJUBLJANI - BOHORICEVA ULICA 24
razpisuje
na osnovi določil čl. 7, 24 in 29 temeljne uredbe o štipendijah
naslednja mesta štipendistov
TEHNIČNA SREDNJA SOLA (gradbeni oddelek) 5 mest
GRADBENA DELOVODSKA SOLA 5 mest
PRAVNA EKONOMSKA FAKULTETA (ekonomski oddelek) 1 mesto
EKONOMSKA SREDNJA SOLA 2 mesti
Prošilci naj stavijo prošnjo do 20. septembra 1955 na Upravo podjetja, z navedbo osebnih in premoženjskih podatkov, ter priložijo prepis zadnjega spravevala, ali potrdilo šole.
8 štipendisti bo podjetje sklenilo pogodbo v smislu predpisov uredbe.
Komisija za štipendije podjetja »Gradis«

VELEBLAGOVNICA - NIS

KUPI večje število registratorskih blagajn ter aparat za kuhanje in mletje kave
Plačljivo z virmanom ali v gotovini. - Ponudbe pošljite pisмено z opisom znamke, uporabljivosti in podobno. 2156

Pet let delavskega upravljanja V TOVARNI POLJEDELSKIH STROJEV

Tovarna poljedelskih strojev v Mariboru obratuje v sedanjih prostorih na Tezmem komaj nekaj mesecev, od letošnje pomladi. In še to ne vsi oddelki. Doslej so preselili strojni obrat, orodjarno, ključavnicaški obrat, montažni oddelk, skladišče in sedevda tudi upravo, medtem ko sta linarna in mizarški oddelk morala ostati še za nekaj časa v starih prostorih v Melju. Za ta dva oddelka bodo morali zgraditi nove prostore, kajti sedanji v Melju ne ustrezajo osnovnim higiensko tehničnim predpisom; razen tega pa urbanistični načrt mesta Maribora določa, da bodo tam zgradili čistilne naprave mestne kanalizacije.

Tudi sedanji prostori Tovarne poljedelskih strojev na Tezmem niso novi, vendar v glavnem ustrezajo sedanjim preseljenim oddelkom; kjer so pretesni, pa bo delovni kolektiv še dograjeval. Ti prostori so včasih služili za tekstilno tovarno, med vojno pa so bili precej porušeni. Obnovele prostore je po vojni uporabljala Tovarna avtomobilov Maribor za svojo vojniško šolo. Ko lani niso bili več potrebni za šolo, so jih dodelili Tovarni poljedelskih strojev, da bi ji omogočili hitrejši razvoj, saj ima velike naloge pri mehanizaciji našega kmetijstva.

Delovni kolektiv ima pri delu že mnogo izkušenj, saj je bilo podjetje v Melju, ki je bilo predhodnik sedanje Tovarne poljedelskih strojev, ustanovljeno že v preteklem stoletju. Takrat je bila sicer samo mala delavnica, ki se je počasi razvijala in večkrat menjala lastnika. Po zadnji vojni je bilo podjetje nacionalizirano in pred petimi leti izročeno v upravljanje delovnemu kolektivu. Letos 8. septembra bodo praznovali 5. obletnico delavskega upravljanja. Omeniti je treba, da s preselitvijo enega dela podjetja niso dobili samo boljših prostorov, temveč so v njih postavili tudi nekaj novih strojev. Zato je zmogljivost podjetja narasla

za okoli 40%, kar se že čuti v povečani proizvodnji v letošnjem letu. Podjetje bo izdelalo v skupni teži 750 ton raznih kmetijskih strojev in 600 ton strojne litine, kar je za 54% več, kot je znašala proizvodnja v lanskem letu. V povečani proizvodnji so zajeti tudi nekateri novi stroji, ki so v kmetijstvu zelo iskani. Take spremembe zahtevajo od delovnega kolektiva, da se še nenehno uči in usposablja, če hoče dati kmetijstvu res dobre in kakovostne stroje.

Ali bo delovni kolektiv izpolnil to nalogo? Gotovo jo bo

ličnih stiskalnic. Leta 1950, ko si je izobil prvi delavski svet, je pripravil vse potrebno za proizvodnjo ročnih in motornih škropilnic, da jih je naslednje leto že dal na trg.

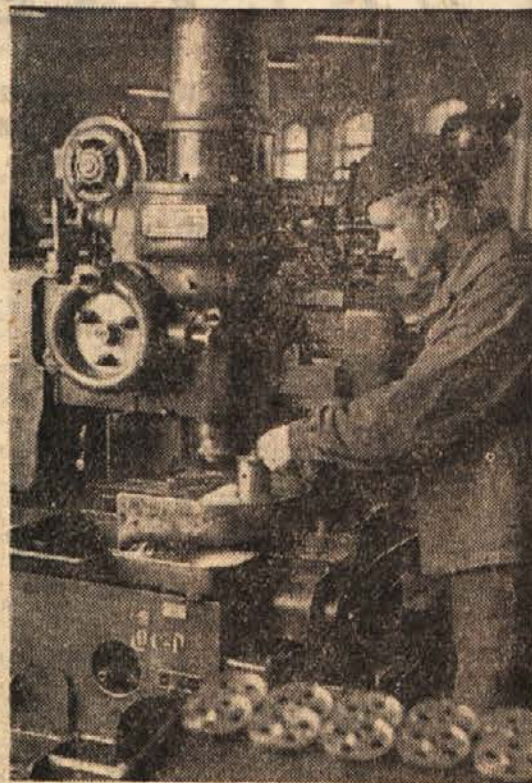
Sledili so še razni drugi stroji, ki jih najlepše prikaže primerjava proizvodnje v letih 1947 in 1954. Proizvodnja strojne litine so povečali od 260 ton na 541 ton. Namesto 30 malih motornih mlatilnic so jih izdelali že 150 in to raznih velikosti; opustili pa so proizvodnjo ročnih mlatilnic, ki niso bile tako iskane. Proizvodnjo ročnih slamoreznic so zmanjšali na eno

njo gnojnih črpalk so povečali za dvakrat. Razen navedenih strojev so izdelali še razne vrste novih, ki jih prej sploh niso izdelovali: 359 motornih škropilnic, 672 ročnih prevoznih škropilnic, 582 koruznih luščilcev in 460 injektorjev. Tako se je izbor strojev močno povečal in skoraj posem spremenil.

Vrednost vse proizvodnje v letu 1954 je dosegla 324 milijonov din, kar je skoraj 5,3-krat več kot v letu 1947. Tak uspeh je bil dosežen skoraj pod enakimi pogoji kot v prejšnjem primerjalnem letu z nenehno skrbjo vsega delovnega kolektiva.

In bodoči načrti? Delovni kolektiv stremi, da bi svoje podjetje specializiral za izdelavo strojev za zaščito rastlin. Razen ročnih in motornih škropilnic, ki jih je lani izdelal več kot 1000, je pripravil vse potrebno za serijsko proizvodnjo ročno-prenosnih in motornoprevoznih žepalnikov. Prihodnje leto pa bo izdeloval še hidraulične stiskalnice za olive, ki jih rabijo pri nas v Dalmaciji, in škropilnice na kolesni pogon. Zaradi velike potrebe novih škropilnic je podjetje sklenilo licenčno pogodbo z nekim francoskim podjetjem, ki bo v začetku proizvodnje dobavljalo Tovarni poljedelskih strojev samo črpalke; vse ostalo bodo izdelovali sami. Predvidevajo, da bodo v prihodnjih dveh letih pripravili vse potrebno za samostojno proizvodnjo črpalk. Sedevda bodo za to rabili nekaj novih specialnih strojev.

Tudi količina proizvodov bo rasla z vsakim letom. Po 10-letnem perspektivnem programu podjetja, ki ga je odobril Državni sekretariat za gospodarstvo LRS, imajo odobren večji investicijski program. S temi investicijami bo kolektiv lahko povečal proizvodnjo v letu 1962 skoraj za dvakratno v primeri z letošnjo, in sicer bo izdelal

Stroj za izdelavo zobčastih koles

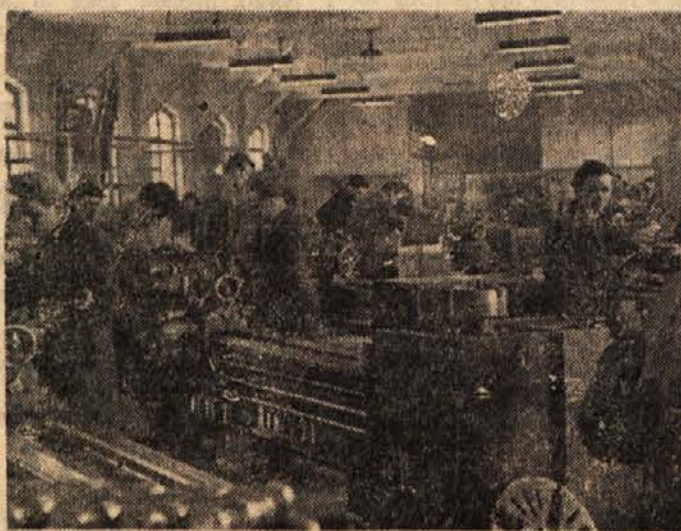
1223 ton kmetijskih strojev in 1200 ton strojne litine. Za izvedbo tega programa je potrebno, da podjetje zgradi novo ličarno, montažno halo, mizarški obrat in še nekaj pomožnih obratov.

Za vse predvidene investicije bodo potrebovali še okoli 150 milijonov din. To je sicer mnogo, toda upoštevajoč vrednost povečane proizvodnje in ustvarjenega narodnega dohodka, ki je lani dosegel skoraj 125 milijonov din, ter potrebe kmetijstva po strojih, so take investicije vsekakor upravičene in koristne. Tovarna poljedelskih strojev v Mariboru je edina v naši državi, ki proizvaja večje stroje za zaščito rastlin na prevozni in motorni pogon. Potrebe po takih strojih pa so zelo velike, ker v kmetijstvu še vedno primanjkuje strojev za škropljenje in zapraševanje rastlin. Po statistiki Zvezne uprave za zaščito rastlin povzročajo razni škodljivci letno za okoli 46 milijard din škode. Le-te je mo-

goče uspešno zatirati samo takrat, če bo dovolj ustreznih strojev in kemičnih sredstev.

Tovarna poljedelskih strojev v Mariboru zaposluje okoli 350 delavcev. Po sedanjem načrtu se bo število zaposlenih v prihodnjih letih povečalo na 450 do 500. Ostalo povečanje proizvodnje pa bo temeljilo na boljši opremi podjetja in organizaciji dela ter večji storilnosti.

Delavsko upravljanje se je v podjetju že dobro uveljavilo, kar potrjuje gospodarski uspeh in napredek podjetja. Sicer ne gre vedno brez težav in pomanjklivosti. Toda vpliv najbolj zavodnih in gospodarsko razgledanih delavcev in odločitve večine članov delavskega sveta so usmerjali vedno pravilno. Ob peti obletnici delavskega upravljanja pa se bodo spomnili prehojene poti in še bolj resno ocenili dobre in slabe strani svojega dela. Taka ocena jim bo lahko koristila pri bodočem delu.

Pogled na vrsto stružnic v obdelovalnici

opravil enako dobro, kot je izpolnjeval doslej pričakovanja kmetijcev. Od leta 1948 naprej je začel izdelovati nove stroje, ki so se množili z vsakim letom. Najprej je uvedel proizvodnjo motornih in silosnih slamoreznic, naslednje leto pa že hidrao-

tretjino, namesto teh pa so proizvajali motorne in silosne slamoreznice; prvih so izdelali 130, drugih pa 50. Tudi ročne grozdne mlince so zamenjali s kombiniranimi, ki so jih izdelali 50. Namesto ročnih stiskalnic so izdelali 34 hidrauličnih. Proizvod-

V POČASTITEV DESETE OBLETNICE OSVOBODITVE IN V PROSLAVO DESETLETNEGA OBSTOJA PODJETJA

»GOSAD« LJUBLJANA

PRIREJA PODJETJE

JUBILEJNO RETROSPEKTIVNO RAZSTAVO

O RAZVOJU ZBIranJA, ODKUPA IN IZVOZA ZDRAVILNIH ZELIŠČ IN SUHIH GOB

RAZSTAVA BO V LJUBLJANI V PREČNI ULICI 4

OD 5. SEPTEMBRA OD 12. DO 11. SEPTEMBRA DO 18. URE

VABIMO VSE USTANOVE, ŠOLE, KMETIJSKE ZADRUGE, NABIRALCE IN OSTALO OBČINSTVO NA OGLED TE ZANIMIVE IN POUČNE RAZSTAVE

VSTOP PROST

»ELEKTROPRENOS«

PODJETJE ZA PRENOS ELEKTRIČNE ENERGIJE — SARAJEVO

BRANKOVA ULICA 48 — TELEFONI: 24-63, 58-38, 48-44

RAZPISUJE

PRVO JAVNO LICITACIJO

za gradbena elektromontažna dela na DV 110 kV Sarajevo—Iljaš—Kakanj 3 × 240 m/m² Al-Jek + 1 × 50 m/m² Jek in 22 m vrvi v II. etapi izgradnje, in sicer 1955. in 1956. leta

DOLŽINA DALJNOVODOV: SARAJEVO—ILJAŠ 14,12 km
ILJAŠ—KAKANJ 19,49 km

Predračunska vrednost 200.000.000 dinarjev.

Ponudnik lahko pošlje ponudbo z vrsto stebrov, ki jih smatra za najbolj ekonomične.

Licitacija bo v prostorih »Elektroprenosa« v Sarajevu, Brankova ulica št. 48 na dan 28. septembra 1955 ob 10. uri.

Pogoji za licitacijo in tehnično dokumentacijo so na vpogled in uporabo vsak delavnik od 8 do 12 v omenjenem podjetju.

Licitacijski elaborat lahko dobite proti kavciji 1000 din, ki se vrne po končani licitaciji hkrati z elaboratom.

»ELEKTROPRENOS« — SARAJEVO

Komisija za razpis mest direktorjev pri

OBČINSKEM LJUJSKEM ODBORU KAMNIK

razpisuje

mesto direktorja

Tovarne gumbov v Kamniku

Pogoji: Ekonomist ali komercialist z več kot petletno prakso — ali mojster gumbar-ske stroje z več kot 10-letno prakso v vodenju podjetij.

Nastop službe možen takoj.

Pravilno kolkovane prošnje z opisom dosežanega službovanja je do 18. septembra 1955 vložiti na zgoraj imenovano komisijo Občinskega ljudskega odbora Kamnik.

3003

Srečke so v prodaji pri prodajalcih jugoslovanske loterije in pri vseh poštinih uradih do dneva žrebanja. Na dan žrebanja, t. j. 10. t. m., pa srečk ne bo nikjer v prodaji!

»NOVOTEKS« — tekstilna tovarna — Novo mesto

sprejme v službo

OBRATOVODJO TKALNICE

tekstilnega tehnika z najmanj 5 let prakse v volnarski stroki, in

MOJSTRA SUHE IN MOKRE APRETURE

po možnosti tekstilnega tehnika z najmanj 5 let prakse v volnarski stroki.

Plača po tarifnem pravilniku podjetja. — Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom pošljite do 10. septembra 1955 na gornji naslov. 2982

Upravni odbor

DS GOZDNEGA GOSPODARSTVA — MARIBOR

razpisuje

mesto računovodje podjetja

Pogoji: Fakulteta ali vsaj popolna srednja šola ter večletna praksa na vodilnih položajih.

Plača po tarifnem pravilniku. Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom in opisom dosežanega službe je treba poslati na upravo podjetja, Maribor, Gregorčičeva 30, najkasneje do 20. septembra 1955.

M 462

BOLNIŠNICA ZA TUBERKULOZO V SEŽANI

RAZPISUJE

mesto finančnega knjigovodje

Pogoji: vsaj nepopolna srednja šola ter večletna praksa v kontnem knjigovodstvu.

Plača in dopolnilna plača po uredbi oz. pravilniku.

Hrana in samsko stanovanje v zavodu.

Nastop službe takoj!

Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom in opisom dosežanega službe je treba poslati na upravo bolnišnice v Sežani najkasneje do 15. septembra 1955.

2970

TOVARNA VIJAKOV IN ŽEBLJEV

»PLAMEN« — KROPA

potrebuje za delo v mehanični in remontni delavnici

VEČJE ŠTEVILO VISOKOKVALIFICIRANIH IN KVALIFICIRANIH KLJUČAVNICARJEV IN ORODJARJEV

Za podrobnejša pojasnila se obrnite pismeno, telefonično ali osebno na tajništvo podjetja.

Stanovanje za samske preskrbljeno.

2983

VABI

GLAVNA ZADRUŽNA ZVEZA LR SLOVENIJE

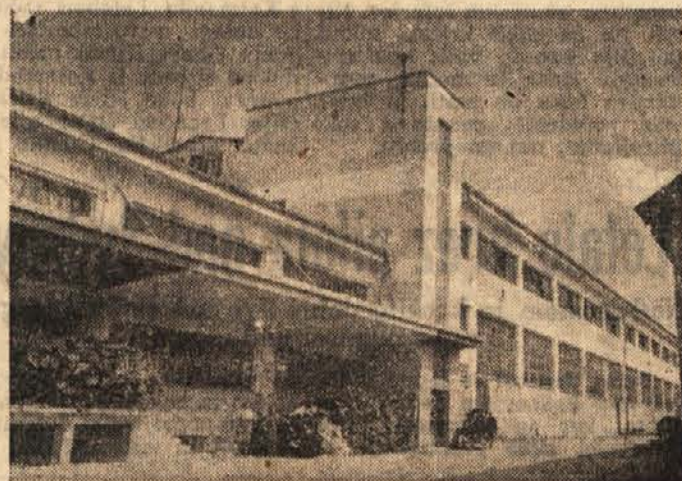
(odbor za živinorejo)

KRZNO

NOV PROIZVOD TOVARNE USNJA ŠMARTNO PRI LITJI

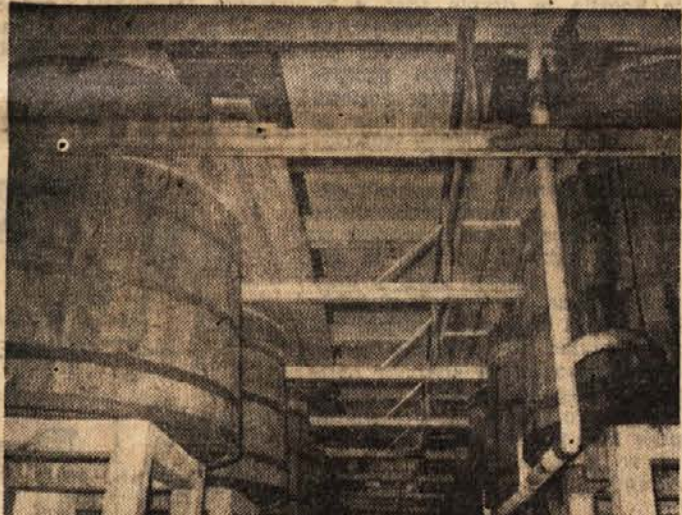
Poleg znanega
podplatnega usnja
»ŠMARTNO«
tudi
»ŠMARTNO« krzno

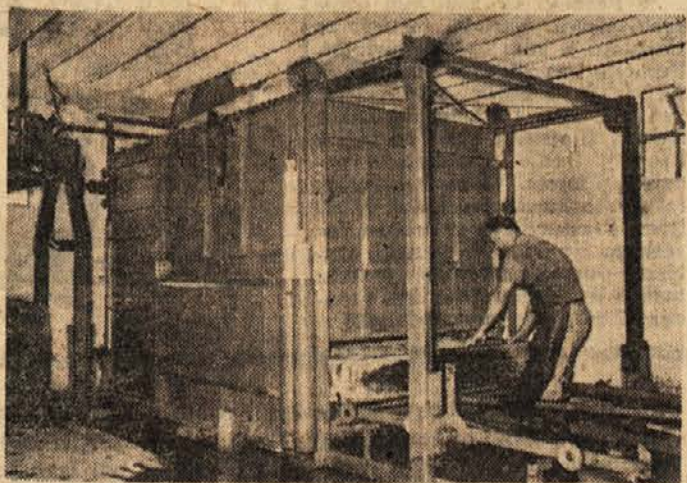
Pogled na glavni trakt nove tovarne

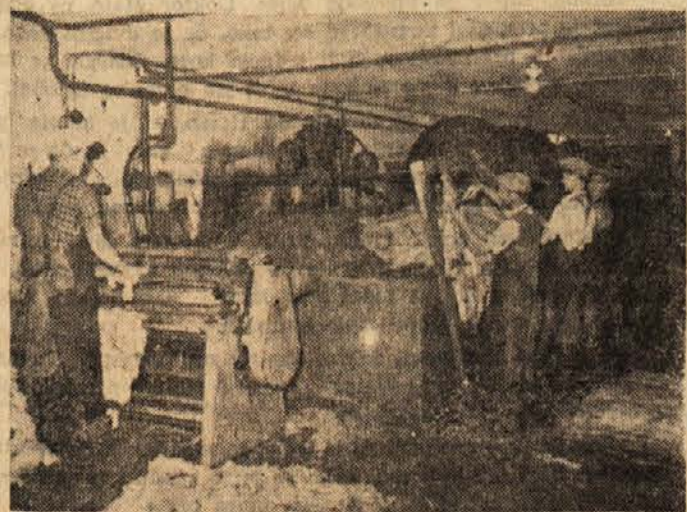
Strojilnica jamskega podplatnega usnja v novozgrajeni tovarni

Novozgrajeni oddelek za proizvodnjo tanina

Nova moderna sušilnica za dlako; izdelek Usnjarskega remonta Slovenske Konjice

Predelava krzna v začetni fazi (stroj za odstranjevanje mesa)

Nekaj sto metrov od središča Smartna se človeku ustavi pogled na belih tovarniških objektih. Kdor je hodil tod mimo še pred osmimi leti, je videl samo dve stari poslopji, v katerih je strojilo usnje le 25 strojarjev. Danes pa stoje poleg stare usnjarne novi veliki tovarniški objekti, v katerih dela že 230 delavcev in delavk. Zgrajeni so po sodobnih načrtih in predstavljajo danes eno najlepših tovarn usnjarske industrije v državi.

Tovarna usnja Smartno pri Litiji je izpred druge svetovne vojne znana po kvalitetnem podplatnem usnju, ki je strojeno na posebno trpežen, naraven način. Po vojni, ko je prišla tovarna v last socialističnega sektorja, je bilo povpraševanje po njenem podplatnem usnju vse večje in večje. Kapacitete so bile premajhne in še zdaleč niso mogli ustreči vsem naročilom. Zaradi tradicije in kvalitetne delovne sile, ki je bila na razpolago, so v letu 1947 začeli graditi poleg stare usnjarne novo tovarno. Nova tovarna je začela obratovati z delom svojih kapacitet že leta 1949. Naslednje leto je zmanjkalo kreditov in kolektivu je še v letošnjem letu uspelo s pomočjo Okrajnega ljudskega odbora Ljubljana okolica dokončati investicijska dela v tovarni in začeti delati s polno zmogljivostjo. V novi tovarni predelajo letno, če izkoristijo vse kapacitete, 1200 ton podplatnega usnja. Stara tovarna pa lahko izdela letno 300 ton podplatnega usnja, kar znaša skupaj 1500 ton podplatnega usnja letno. S povečanjem zmogljivosti tovarne nad 1500 ton letno pa je nastala za kolektiv nova moreča skrb: Kje dobiti potrebne surovine? Kako izkoristiti povečane kapacitete? Znano je, da moramo velik del kož za izdelavo težkega podplatnega usnja uvažati. Delavski svet, upravni odbor in celotni kolektiv so dolgo razpravljali o tem perečem problemu. Končno so sprejeli predlog vodstva tovarne, naj bi v stari tovarni začeli namesto podplatnega usnja strojiti krzno in gornje usnje, za kar so surovine doma in jih celo nepredelane izvažamo.

Kolektiv Tovarne usnja se je z vso vnemo lotil dela in z vztrajnimi naporimi osvojil v enem letu proizvodnjo krzna in zgornjega usnja. Uvozili so štiri najnujnejše stroje, ki delajo s polno zmogljivostjo v treh izmenah, in nabavili ostalo potrebno opremo doma iz lastnih sredstev. Tako predeluje danes tovarna usnja v Smartnem v oddelku krzna dnevno 1000 kosov jagnječjih kož ali okoli 250 m² jagnječjega krzna. To je izdelek, katerega ne predeluje nobena druga tovarna v Sloveniji. Surovin za te izdelke je v naši državi dovolj in so jih, kot smo že omenili, izvažali precejšnje količine v surovem stanju. Te izdelke uporabljajo za izdelovanje krznenih plaščev, krznenih jopičev, kožuhov za šoferje, železničarje in vojsko, za rokavice, za podlogo zimskih čevljev itd. Za te proizvode je veliko povpraševanje doma in v tujini. V teh dneh prevzemajo tuji trgovci prve izdelke, s katerimi so zelo zadovoljni. Krzno so pričeli strojiti na nov način, imenovan čisto krom strojenje, kar daje koži mnogo večjo vzdržljivost in odpornost ter končnim izdelkom tudi mnogo večjo vrednost.

Tako je kolektivu Tovarne usnja Smartno pri Litiji uspelo z minimalnimi najetimi investicijskimi krediti, z lastnimi sredstvi in neutrudljivim delom osvojiti nov, za naše gospodarstvo važen proizvod in obenem na zadovoljiv način rešiti vprašanje izkoriščanja polne zmogljivosti tovarne. V novem oddelku pa je seveda našlo delo okoli sto novih delavcev — predvsem pa delavk (90 %), kar je seveda zelo velikega pomena za odvisno žensko delovno silo pasivnega predela šmarskega okoliša.

Kolektiv pa ni ostal samo pri tem. Hoteli so priti dalje. Želeli so izdelovati krzno konfekcijo in jo dati na tržišče potrošnikom po zmernih cenah. Oprema za lasten konfekcijski obrat bi bila predraga, oziroma nimajo zanj potrebnih denarnih sredstev, kakor tudi ne visoko kvalificiranih delavcev-krznarjev. Zato so se povezali z ljubljanskim podjetjem »Krzno«, ki ima tradicijo in visoko kvalificirane ljudi, ki pa delajo v glavnem le v jesenski in zimski sezoni in imajo, razumljivo, zaradi tega težave pri rednem poslovanju. Kolektivu »Krzna« so predlagali, da se priključi Tovarni usnja v Smartnem. Ta predlog so radi sprejeli, saj ne bodo imeli več težav in problemov zaradi njihovega sezonskega dela. S pomočjo Tovarne usnja v Smartnem bodo razširili svoje delavnice in delali vse leto s polno zmogljivostjo. Tržišče pa bo seveda dobilo tako za domače potrebe, kakor tudi za izvoz potrebno krzno konfekcijo.

Proizvodnja v tovarni lepo narašča. Če vzamemo izpolnjen plan za leto 1953 kot 100, so v letu 1954 dvignili proizvodnjo na 131, v letošnjem letu na 169, prihodnje leto pa jo bodo dvignili na več kot 200. Za to številko se bo kolektiv uporno boril, prav tako pa si tudi prizadeval, da si bo zagotovil vse surovine, potrebne za povečano proizvodnjo.

Kolektiv šmarske tovarne usnja pa čaka še več novih nalog. Zgraditi bodo moral prepotrebne sanitarne naprave in garderobe, zgraditi bodo morali skladišča in novo transformatorsko postajo, ker je stara preobremenjena in imajo zaradi pomanjkanja električne energije precej izpadov v proizvodnji. Za vse te naloge pa ima kolektiv garancijo v tem, da se njihov bruto produkt stalno večja in bo že letos dosegel blizu milijarde dinarjev, kar bo dalo sredstva za te naloge.

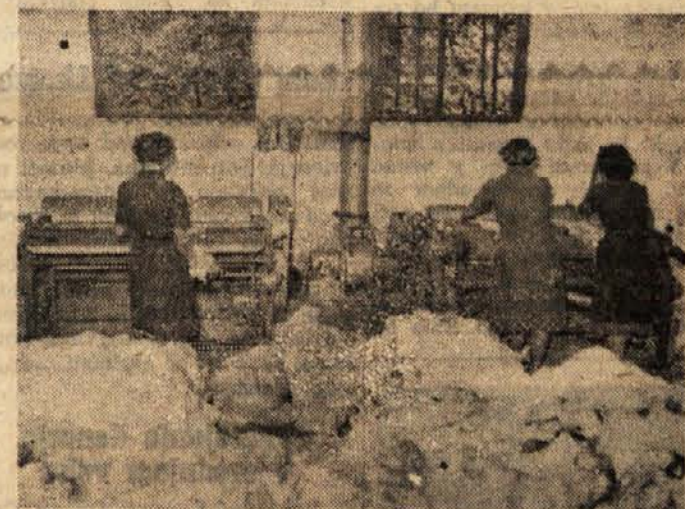
V Zasavju je zrasla nova močna usnjarska industrija, ki je pomemben činitelj v slovenski in jugoslovanski industriji, katera s svojimi priznanimi izdelki »Smartno« širi sloves tega zasavskega predela.

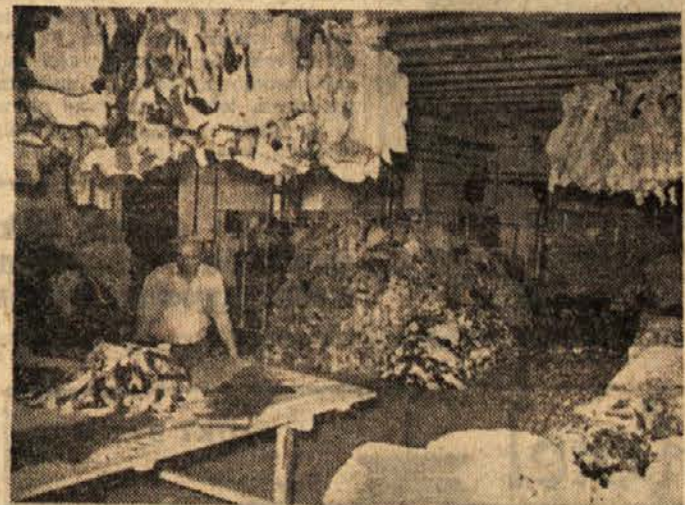
Raztegovanje krzna. Stroj izdelan v Tovarni usnja Smartno

Brušenje krzna na stroju, izdelek Usnjarskega remonta Slovenske Konjice

Delo na strojih za striženje in krtačenje

Skladišče usnja, pakiranje in oprema za odpremo

Izdelava prvih plaščev iz doma izdelanega krzna

Na sliki vidite razdejanje, ki je ostalo po poplavih v mestu Winston-Salem, država Connecticut, ZDA

Vroč vodo iz gejzirov v Islandiji

uporabljajo kmetje tudi za ogrevanje toplih gredic

Islandija je znana po gejziri, vročih vrelih, ki jih je videti že od daleč, ker se iz njih nenehoma dviga vodna para. Kmetje, ki imajo na svoji zemlji gejzire, se imajo za srečne. Gejziri so različni. Nekateri med njimi so zelo močni, z velikimi žreli. V njih venomer kipi voda, iz katere se

dvigajo visoki oblaki pare. Ob stenah žrel pa teče v potokih voda nazaj. Kdaj pa kdaj se dvigne iz gejzira velik zračni mehur, ki se razpoči. To so večji izbruh. Manjši si sledijo vsakih 10 do 15 minut. Voda brizgane 2 do 5 m visoko, ob večjih izbruhih v presledkih po več ur pa dosežejo vodni curki višino 20 m. In daleč naokrog je videti gobi podobnih oblakov vodne pare.

Perilo v reaktivnem letalu

Ker se je ženi ameriškega letalskega podoficirja v Maroku J. Deala zdela pranje v ondotnih pralnicah prepočasno, je dala svezhenj perila tovarišu svojega moža, ki je odletel z reaktivnim letalom v Savannah v ZDA. Drugo reaktivno letalo je že pripeljalo oprano perilo nazaj. Tako je prihranila na času tri dni.

gov. Goveja živina in konji so majhni. Razen goveda in konj rede islandski kmetje tudi ovce. Nekaj posebnega je prometna disciplina islandskih šoferjev. Nikoli jih ne slišiš kričati, nikoli ne silijo naprej, vsak upošteva drugega. Kdor je manjši, potpežljivo čaka ob cesti, in kdor vozi počasneje, pokaže z roko hitrejšemu, naj ga prehti.

Še štiri himalajske orjake bodo naskočili

Alpinistična odprava, katere član je francoski in švicarski alpinisti in ki jo vodi znani švicarski plezalec Raymond Lambert merava priplezati na vrhove štirihiše nepremaganih gorskih orjakov na področju Ganeš Himal. To so 6270 do 7920 m visoki vrhovi. Odprava namerava odleteti 22. septembra iz Simle z osmimi Serpaši v Katmandu. Lambert računa, da bo dosegla prvo taborišče v pogorju Ganeš Himal približno 10 dni po odhodu iz Katmanduja. V odpravi bodo štrle Svicarji in trije Francozi, med njimi tudi znana alpinistka Claude Kogan

Letalo brez pilota nad Sydneyem

Nad mestom je krožilo dobri dve uri, potem pa ga je veter odnesel nad morje

Dobri dve uri je letalo v torek nad Sydneyem letalo brez pilota, kar je povzročilo med prebivalci silno razburjenje in po vzletišču. Najprej se je nekako zagugalo, potem pa naglo zdrselo naprej in se dvignilo skoraj 2000 m visoko. Potlej je ne-

Pred dnevi smo poročali, da je umrl v Franciji svetovno znani slikar Fernand Léger. Na naši sliki ga vidite nekaj dni pred smrtjo na eni izmed njegovih razstav.

V ZDA ŽE IZDELUJEJO UMETNI SATELIT

Za start bo pripravljen leta 1957 in uporabili ga bodo samo v znanstvene namene

Ameriški strokovnjaki nameravajo l. 1957 izstreliti v vesoljstvo prvi umetni satelit. Ameriška vlada je uradno objavila, da bodo izdelovali majhne rakete brez posadke, ki bi dvignile v zračne višine umetni satelit, da bi 320 km visoko krožil okrog zemlje s hitrostjo 29.000 km na uro. Predsednik Eisenhower je te načrte že odobril. Vodja tiskovnega oddelka Bele hiše Hagerty je na tiskovni konferenci poudaril, da bo namenjen umetni satelit izključno znanstvenim raziskavam, pri tem dosežene izkušnje in znanstveni podatki bodo na razpolago znanstvenikom vsega sveta, tudi sovjetskim. Po predhodnih cenitvah bi znašali stroški za izstrelitev prvega umetnega satelita približno 10 milijonov dolarjev. Izstreliti ga nameravajo med julijem 1957 in decembrom 1958. V tem času bo namreč tako imenovano geofizikalno leto, v katerem bo sodelovalo 40 narodov.

začel delovati tretji del rakete, ki bo dosegel hitrost 29.000 km na uro, kolikor je potrebno, da bi premagal zemeljsko težnost, ker bi sicer padel nazaj na Zemljo.

V višini 320 km pa je že zmeraj nekaj zraka, tako da bi zadeval umetni satelit na odpor. Če bo njegova hitrost premajhna, ga bo težnost potegnila nazaj na Zemljo. Ni pa nevarnosti, da bi se zgodila nesreča, ker bi se umetni satelit v tem primeru spremenil v prah in pline, kakor se spremenijo meteorji, če zaidejo v ozračje. Umetni satelit bodo potrebovali za pot okoli Zemlje kakih 90 minut, tako da bo dovolj časa in priložnosti za raziskave, tudi če bi ostali v vesoljstvu le en dan ali dva.

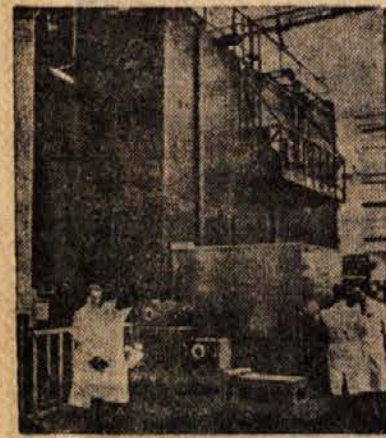
Umetni satelit bo velik približno kakor nogometna žoga in na svoji poti po vesoljstvu bo oddajal radio-signale, ki bodo posredovali znanstvenikom na Zemlji podatke o

temperaturi in drugih fizikalnih pojavih. Umetni satelit bo namreč imel vse ustrezne instrumente. Znanstveniki vseh 40 narodov, ki bodo sodelovali v mednarodnem geofizikalnem letu, bodo imeli pripravljene postaje, da bodo prestrezale te signale. Instrumenti, ki jih poneso s seboj umetni satelit, bodo tehtali kakih 15 kg.

Islandija je najredkeje naseljena evropska dežela. Večji kraji so na njej redki. Le tu pa tam vidiš rdečo streho kmečke hiše. Med posameznimi naselji pa so velika področja neobljudene zemlje. Islandska goveda nimajo ro-

RAKETA Z BALONOM

Po zadnjih načrtih bo sestavljen umetni satelit iz trinadstropne rakete, ki jo bodo spustili z balonom s premerom 55 m v višino 24 km, kjer je zračni odpor že znatno manjši. Od onod bo prvi del rakete dvignil umetni satelit 32 km visoko, potem pa bo padel nazaj. Drugi del rakete, ki bo imel v svojem koncu umetni satelit, se bo dvignil 320 km visoko. Tam bo

Atomski reaktor, ki ima 3000 kW, v atomskem mestu nekje v Franciji

Zdaj je na vrsti Lhotse

Nepalska vlada je dovolila alpinistični odpravi pod vodstvom Švicarja Dürenfurtha, plezati na zdaj najvišjo še nepremagano goro na svetu, na 8492 m visoki Lhotse, ki je nekakšen dvojček Mount Everest. Alpinisti ga bodo naskočili letošnjo jesen. Lhotse je za Everestom, K. 2 in Kandingangom četrta najvišja gora sveta. Prve tri so alpinisti zadnja leta premagali.

Ponarejanje denarja v srednjem veku

V bližini Koneprusija na Češkem so našli delavnico za ponarejanje denarja iz 15. stoletja. Delavci so našli v jami leseno orodje za izdelovanje denarja ter mnogo srebra in bakra. V srednjem veku so ponarejevalci najraje izdelovali kovance neznatne vrednosti, tako imenovane parve, ki so imeli na eni strani podobo češkega leva.

Veliko denarja lahko dobite, če zadenete na srečko jugoslov. loterije!

NAŠA NOVA SLIKANICA »Cas valkov«

Sivec in Muržo v boju

Nekoč je živel krvoločni volk Sivec. Bil je strah in tretje gozdov in pašnikov. Napadal je iznadena, včasih sam, včasih z večjo ali manjšo družbo, in spet izgubil prav tako naglo, kot se je bil pojavil. Za njim so ostale samo zbegane živali in sledovi krvi. Toda — nekoč se ga ni ustrašil: pogumni pes Muržo. O njem in o njegovih bojih z volkovi bo pripovedovala naša zgodba.

tudi velik strah. Takšni primeri so v letalstvu zelo redki. Letalo je krožilo in drvelo zdaj v to, zdaj v ono smer. Večkrat je kazalo, da bo treščilo v ta ali oni okraj z najživahnjšim prometom. Naposled je veter zanesel letalo daleč nad morje, kjer ga je pilot lovskega letala avstralske mornarice sestrelil.

Radio Sydney je prekinil oddajo, da je opozoril prebivalstvo na nevarnost. Zračni promet so začasno ustavili, policija in gasilstvo sta bila za vsak primer pripravljena. O sestrelitvi letala brez pilota je poročal radijski napovedovalec posebej. Sio je za štiridesetno letalo znamke »Auster«. Dvignilo se je z letališča Bangstown. Proti predpisom je pilot sam pognal propeler. Zavora so odpovedale in letalo je zdrsnilo brez pilota in potnikov

Prebivalstvo Francije

V Franciji so imeli lani popis prebivalstva. Narodni inštitut za statistiko je zdaj objavil podatke. Francija ima 20.595.260 moških in 22.354.760 ženskih prebivalcev. Zensk je torej 1.751.500 več kakor moških. Statistika kaže, da tudi v Franciji ljudje pritiskajo s podeželja v mesta. Vsako leto izgubi francosko kmetijstvo kakih 95.000 ljudi. Presenetljiva je dolgost človeškega življenja v Franciji. Približno osmina prebivalcev je stara nad 65 let. Duhovnikov ima Francija 57.840, redovnic pa 118.880.

ZA DOBRO VOLJO

Hotel VICKI BAUM
ROMAN Šangaj

247

Složna morava biti, je pomislil Frank. To je bilo hujske od potresa, od prodora jez, od eksplozije. Konec sveta. Njegova glava je bila docela prazna. Modrikasti obraz na beli blazinici —

Helen se je vrnila v drugi, beli obleki. Frank je z nekakšnim zagrenjenim veseljem spoznal, da je bila ista obleka, v kateri je prvokrat videl Helen, tam zunaj pri pagodi Lunghua. Tako lepo zlikana in čista je bila prišla iz gručeh govavih beračev. Tako lepo zlikana in nedotaknjena je bila zdaj, vtem ko je obračala vse tako, kakor da je on ubil njenega moža. Frank je pogledal na zapesno uro, z eno tistih nesmiselnih, bežečih kretanj, ki so tako značilne za obupance. Nekaj minut čez devet. Bilo je deset minut pred osmo, ko je prišel v hotel. Čas ni več imel absolutne veljave in postal je bil nekaj relativnega, kakor v sanjah. Helen je dvignila telefonsko slušalko.

»Z doktorjem Hainom bi rada govorila,« je rekla. Frank je slišal, da je govorila z lahkim tujim naglasom; vpriču njega je postala druga ženska. Helen ni vedela, da je preveč izžrpana, da bi se držala discipline, v kateri je bila preživela svoje laži polno

življenje. Ustnice so ji drgetale in ruščina je privrela na dan. Tudi nad izrazom svojega obraza je bila izgubila kontrolo. Zdaj je bil videti divji in žarel je v veselju, ki se ni ujemalo s povodom. Čudno je bilo tudi, da je videla plavati pred seboj postavo, ki ni bila postava umorjenega moža. Nasprotno, bila je nerazločna in sestavljena samo iz lis, ki so se razblinjale in spet spajale, postava berača Griše, ruskega berača izpred Kmečkega kluba.

»Doktor,« je govorila Helen v slušalko. »Prosim, pridite takoj. Moj mož je dobil strašen napad — bojim se, da se mu ne bi kaj pripetilo —«

Frank se je čudil, ko je to slišal. Saj je vendar že mrtev, je pomislil. Rad bi bil odšel. Ruth — je pomislil hrepeneče. Toda obstal je ko omrtnjen pri oknu in niti besede nista več spregovorila, dokler ni prišel zdravnik. Samo v zadnjem hipu mu je Helen rekla: »Pusti me, da opravi vse sama. Ne spregovori nobene besede — jo bom že jaz izvozila za oba.« Potem je nekoč potikal in vstopil je stari nemški zdravnik s torbo in naočniki.

Doktor Hain je bil nekam neprespan in izmučen, ko je prestopil prag Russellovih soban. Noč z bolnim kitajskim bankirjem, bolnikova upornost, pogajanja s kitajskima kolegom in družino, čedalje večje število sorodnikov, služabnikov, prisklednikov in priležnic, ki so se zbirali okrog bolniške postelje, vse to ga je bilo izžerpalo. Hkrati pa je bil izredno buden in tako sam kakor že dolgo ne, kajti šlo je za resničen primer in ni bilo izključeno, da bo potrebna še operacija. Bil je glas trobente, ob katerem je jel stari bojni konj striči z ušesi, in nujni poziv gospe Russellove ga je navedal s prijetnim občutkom, da je važno in vsestransko zaposlen.

»Kje je naš bolnik?« je vprašal s poklicno bodrostjo in sledil gospe Russellovi v spalnico. »Ze spet kakšno pretiravanje?« je vprašal in postavil svojo torbo na tla. »Ali bi bili tako prijazni, da bi spustili v sobo dnevno svetlobo?«

Tedaj se je pokazalo, da gospod Russell ni imel napada, kakor je sporočila njegova žena, marveč da je bil mrtev.

»Srčna kap?« je vprašala žena. Doktor Hain ni odgovoril, marveč je pregledal mrtveve oči tako, da je dvignil veke in jih spet zatisnil; preizkusil je tudi trdnost kože. Odtrgal je krčevito stisnjene mrličeve prste od zofo in si jih natanko ogledal.

»Oprostite —« je zamrmrala Helen, ki je hotela biti k temu prizoru, pa je začutila, da se ji vrti v glavi in da se ob tem pregledu pogreza v črno omedlevico. Zbežala je v sosednjo sobo k Franku, ki jo je objel z raztreseno in brezčutno roko.

Doktor Hain se je kmalu vrnil v dnevno sobo, mimogrede pozdravil Franka Taylora, ki ga ob prihodu ni bil opazil, sklenil prste v obliki strehe in sedel pred kamini. »Obžalujem, gospa,« je rekel, »tega ste se morali zelo ustrašiti.«

»Hvaležna sem vam, doktor, da ste me opozorili. To nekoliko ublaži udarec,« je rekla Helen. Frank je stal za njenim stolom in se čvrsto držal za naslonjalo.

»Samo nekaj formalnosti je treba še urediti,« je dejal zdravnik. »Rad bi slišal iz vaših ust, kako se je to zgodilo, preden napišem mrtvaški list. Oprostite, toda tako mora biti.«

»Ali sem jaz potreben pri tem?« je vprašal Frank v popolni strahopetnosti. Zbežati, ničesar več slišati, ničesar videti. Ruth. Zahrepenel je po Ruth, kakor hrepeni človek v nespečnosti po spanju.